

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah

Velja za vse leto . . . \$6.00
Za pol leta . . . \$3.00
Za New York celo leto . . \$7.00
Za inozemstvo celo leto . . \$7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily in the United States.
Issued every day except Sundays and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: CORTLANDT 2876. Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879. TELEFON: CORTLANDT 2876.
No. 89. — ŠTEV. 89. NEW YORK, TUESDAY, APRIL 15, 1924. — TOREK, 15. APRILA, 1924. VOLUME XXXII. — LETNIK XXXII.

PRISSELJENSKA PREDLOGA V SENATU

Priseljenška predloga, ki izključuje Japonce, bo sprejeta v senatu. — Splošno bo podpirana tudi agitacija, naj se omeji število priseljencev na 300.000. — Vprašanje priseljevanja je največje važnosti za bodočnost Amerike. — Republikanski voditelji se bodo zavzeli za amandment senatorja Reeda.

Washington, D. C., 14. aprila. — Zanimanje za priseljenško predlogo, o kateri pravijo člani senatskega priseljenškega komiteja, da bo sprejeta v senatu še danes, se čredotočuje na izključevalno sekcijo, ki je vzbudila tako velikansko opozicijo na Japonskem. V številnih krogih so prepričani, da bosta bistveni točki Johnsonove predloge izločitev Japoncev ter ljudsko štetje iz leta 1890 kot temelj kvote. Obe točki bo senat odobril.

Republikanski voditelji izjavljajo, da bodo odločno podpirali amandment senatorja Reeda, s katerim bi se omejilo število priseljencev na letnih 300.000. Te priseljenke naj bi se porazdelile v soglasju z narodnim izvorom prebivalstva Združenih držav, kot razvidno iz cenusa leta 1910.

Senator Reed je rekel, da je javna zahteva lede omejevalne zakonodaje tako močna, da bo senat sledil akciji poslanske zbornice ter takoj sprejel predlogo, ki bo zavarovala Združene države pred velikim številom nezaželjenih priseljencev.

„Ne domnevam, da je pred kongresom še kako drugo vprašanje, ki bi bilo tako velikanske važnosti za daljno bodočnost Amerike kot je primerna in trajna rešitev priseljenške zadeve,“ je rekel senator Reed.

Ameriški narod je skoro prav tako v polnem soglasju glede omejitve priseljevanja kot je glede katerekoli druge posamezne zadeve, o kateri se razpravlja sedaj, in če soglasno v tem, da je treba priseljevanje omejiti, potem je seveda skrajna važnost, da se odločimo, kakšno metodo omejitve bomo sprejeli.

Nadaljni član priseljenškega komiteja, senator Willis iz Ohija, izjavlja, da je sicer odločno za omejitve priseljevanja, vendar pa je mnenja, da bi storil senat dobro, če bi sledil bolj miroljubnim metodam. Priznava pa, da večina v senatu soglasa s poslansko zbornico glede japonskega vprašanja.

„Po mojem mnenju,“ je rekel, „bo predloga sprejeta v skoro isti obliki kot jo je sprejela zbornica.“

BRYAN BO PRIŠEL V NEW YORK.

Tallahassee, Fla., 12. aprila. — William Jennings Bryan, znani večni predsedniški kandidat, je bil izvoljen delegatom iz Floride na narodni demokratični konvenciji, ki se bo vršila v New Yorku.

ZUPAN MESTA SYRACUSE BO KANDIDIRAL ZA GOVERNERJA.

Syracuse, N. Y., 11. aprila. — Zupan John H. Walrath je danes zvečer definitivno sklenil, da bo skušal doseči definitivno demokratično nominacijo za governerja.

DENARNA IZPLAČILA V JUGOSLAVIJI, ITALIJI IN ZASEDENEM OZEMLJU

se potom naše banke izvršujejo nanesljivo, hitro in po nizkih cenah:
Danes so naše cene sledeče:
JUGOSLAVIJA
Kasopisla na sadnje pošte in plačila: „Poštni čekovni zavod“ in „Jadranska banka“ v Ljubljani, Zagrebu, Beogradu, Kranju, Celju, Mariboru, Dubrovniku, Splitu, Sarajevu ali drugod, kjer je naša banka imela najugodnejše.
1000 Din. \$13.40
2000 Din. \$26.60
5000 Din. \$66.00

ITALIJA IN ZASEDENO OZEMLJE:

Kasopisla na sadnje pošte in plačila: „Jadranska banka“ v Trstu, Opatiji in Zadru.
200 lir \$10.10
300 lir \$14.85
500 lir \$24.25
1000 lir \$47.50
Pri nakazilih, ki znaajo manj kot 500 lir računimo posebej po 15 centov za poštnino in druge stroške.
En pošiljatelj, ki prinese znesek pet tisoč dinarjev ali po dva tisoč lir dovoljujejo se poseben popust.
Vrednost dinarjev in lir računamo po tečaju, ki ga objavljamo v našem dnevniku. Če tega računa nam ni mogoče podati natančne cene vsaj pri računamo po ceni onega dne, ko nam daste poslati denar v roko.
Glede izplačil v ameriških dolarjih glejte posebno oglas v tem listu.
Denar nam je poslati najbolje po Domestic Money Order ali po New York Bank Draft.
FRANK SAKSER STATE BANK
20 Cortlandt Street Tel. Cortlandt 4527 New York, N. Y.
Glavno zastopništvo Jadranske Banke.

UMOR FARMERJA JE ŠE VEDNO SKRIVNOST

Umor farmerja je še vedno prav tako skrivnosten kot je bil prve dni. — Farmer je dobival skrivnostna pisma.

Middletown, Conn., 14. aprila. Okoliščine, ki so dovedle do umora Charlesa Blaire-a v Killingsworth Township, so najbrž nekoliko drugačne kot jih je sporočila oblastim Mrs. Johanna Tell, ki je priznala umor moža. Preiskave, katere so uvedle oblasti, so spravile na dan dejstva, vsled katerih je postalo skrajno dvomljivo, da je ustrelila Mrs. Tell moža v silobranu.

Samotno hišo Blaire-a so večeraj državni pošteisti preiskali od strehe do kleti da najdejo dve skrivnostni pismi, katere je baje dobil farmer par dni pred umorom od Mrs. Tell. Oblasti domnevajo, da vsebujejo pisma ključ k skrivnosti. Mrs. Kate Bricks v Bronxu, sestra umorjenega, pri kateri je stanoval, kadar je prišel v New York, da dela kot pleskar, je sporočila policiji, da je stanoval Blaire pri nji en teden predno je bil umorjen in da je dobil v tem času dve pismi od Mrs. Tell, ki sta ga strašno razburili. V enem pismu se je nahajal izrezek iz nekega lista. Ko je prečital pismi, je rekel, da je najboljšje če gre domov. Mrs. Bricks je dostavila:

— To je bilo sredi tedna, in ker je nameraval ostati v mestu preko nedelje, me je njegov sklep presenetil. Vprašala sem ga, kaj mu je povedala Mrs. Tell. Ni mi hotel povedati ter se vrnil domov.

Kljub natančnemu iskanju pa ni bilo mogoče najti pisem.

Preiskave so pokazale, da je bilo razmerje med Blaire-om in Mrs. Tell povsem drugačno kot je trdila morilka. Sorodniki in sosede Blaire-ja trdijo, da sta živel v miru skupaj kot kak za ljubljene parček. Kadar je bil v New Yorku ter stanoval pri sestri, je vedno pošiljal Mrs. Tell sladkor, jestvine in obleko na samotno farmo, da ji pokaže, da misli nanjo.

MACDONALD BO NAJBRŽE PREVZEL VODSTVO V POSLANSKI ZBORNICI.

London, Anglija, 13. aprila. — Ministrski predsednik MacDonald se bo tokom velikonočnih počitnic odločil, če naj opusti urad ministra za zunanje zadeve v namestu, da postane vladni voditelj v poslanski zbornici.

Opravljanje dvojne službe, namreč službe ministrskega predsednika ter ministra za zunanje zadeve, je dokaj škodovalo njegovemu zdravju. Clynes pa se ni preveč dobro izkazal kot voditelj v zbornici poslancev in vsled tega so strankini voditelji mnenja, da je neobhodno potrebno, da prevzame MacDonald sam vodstvo v zbornici.

STINNESOVO TRUPLO SO SEŽGALI V WILLMERSDORFU.

Berlin, Nemčija, 14. aprila. — Včeraj so sežgali v willmersdorfskem krematoriju truplo najuglednejšega nemškega finančnika Stinnesa.

Pogrebne svečanosti so bile povsem priproste.

EKSPORT TEKOM MESECA.

Washington, D. C., 14. aprila. Skupna vrednost blaga, importiranega tekom meseca marca, je znašala \$319.000.000, dočim je znašala vrednost eksportov v isti dobi nekako \$341.000.000.

MACDONALD POSVARIL SOVJET. POSLANIKA

Rekel mu je, naj se vzdrži vsake boljševiške propagande. — Vsa znamenja kažejo, da se bodo tikala angleško-ruska pogajanja le najbolj splošnih zadev.

London, Anglija, 14. aprila. — Današnja otvorilna seja angleško-ruske konference se je počela le z najbolj splošnimi stvarmi. Ministrski predsednik MacDonald, ki je sklical konferenco v znanjem uradu, kjer bodo skušali delegati doseči uravnavo še nerešenih zadev med obema deželama je sodeloval s Kristijanom Rakovski-jem, načelnikom sovjetske delegacije, pri obrazložitvi načrta.

Konferenca se je komaj pričela, ko se je poslužil ministrski predsednik MacDonald prilike ter posvaril sovjetske delegate, naj se ne lotijo nikake boljševiške propagande v Angliji tekom pogajanj, ki se bodo brez dvoma vršila par tednov.

Ministrski predsednik je povsem jasno namignil Rakovski-jem v drugim sovjetskim delegatom, da bodo angleško-ruska pogajanja prekinjena ob prvem znaku boljševiških propagandnih metod, katere MacDonald zelo dobro pozna kot star socialist in delavski voditelj.

Rakovski je rekel v svojem odgovoru na pozdravni nagovor MacDonalda, da je treba razpravljati o bodočem miru Evrope ter o potrebi razoroženja. Pohvalno se je tudi izrazil glede delovanja Lige narodov.

Biarritz, Francija, 14. aprila. Kmalu bom zopet tako zdrav, da bom mogel na lov ter absolutno nočem slediti nasvetom starih žensk, naj se zavijem v bato raditega, ker sem parkrat padel s konja.

To je bil odgovor princeza iz Walesa na celo ploho nasvetov, ki so sledili njegovemu zadnjemu neprosto-voljnemu skoku s konja, tekom katerega ga je konj brenil ter mu izbil tri zobe.

ZASTRUPLJENA REKA.

Marseille, Francija, 11. aprila. V rodanskem okrožju vlada med prebivalstvom veliko razburjenje, ker je neka tvojica spustila v reko Gardon velike množine škodljivih kemičnih snovi. Reka je v dveh tednih prinesla tisoce in tisoce kilogramov mrtvih rib. Razburjenost med ljudstvom pa je še tem večja, ker cela vrsta mest in vasi med njimi tudi Nimes in Beaune, uporablja vodo iz reke kot pitno vodo.

V PHILADELPHIJI JE VEČ PIANCEV KOT JIH JE BIL KDAJ PREJ.

Philadelphia, Pa., 14. aprila. — Tukajšnja policija izdaja vsak teden poročila o številu pijanih ljudi, ki so bili aretirani. Prejšnji teden jih je bilo aretiranih 1169. To število je največje izza uvedbe prohibicijske postavbe. Petindvajset pijancev so poslali v bolnišnico.

SKRČENJE DAVKOV V AVSTRIJI.

Dunaj, Avstrija, 14. aprila. — Avstrijska vlada drži svojo obljubo, da bo skrbela ali zmanjšala davke. Vložena je bila predloga, ki določa skrčenje davkov na dobičke delniških kompanij za celih štirinajst odstotkov. Davke znaša sedaj v nekaterih slučajih celih osemdeset odstotkov dobičkov.

TRUPLO USTRELJENEGA ZDRAVNIKA V KOVČEJU

Ženska v Los Angeles je priznala, da je umorila možkega, ki jo je baje napadel. — Skrila je truplo v kovčeg ter vrgla kovčeg preko nasipa.

Los Angeles, Cal., 14. aprila. — Mrs. Margaret B. Willis, trgovka z zemljišči, ki je bila preje Mrs. Albert Schultz iz Denverja, je povedala večeraj tukajšnji policiji, da je ustrelila dr. Benjamin Baldwin, zdravnika iz Los Angelesa, ki je živel preje v St. Louisu. Rekla je, da je skrivala dva dni truplo umorjenega v kovčegu na svojem domu, nakar ga je vrgla preko nekega nasipa.

Objavljeno je bilo, da je prišla Mrs. Willis, ki je srednje starosti, prostovoljno na policijsko postajo, ter povedala tam svojo povest.

Po priznanju je prosila policiste, naj ji preskrbe čašo kave. Osvežena je odvedla uradnike na državno cesto v bližini predmestja San Fernando, kjer je našla policija truplo zdravnika sredi nasipa v kovčegu za obleko.

Mrs. Willis je rekla:

— Da, to je on.

Policijski rekordi pravijo, da se je glasilo priznanje Mrs. Willis približno takole:

— Dr. Baldwin je prišel v moje stanovanje pretekle petek zjutri svaril ter še nadalje silil vzati avtomobil, katerega ji je preje prodal. Rekla je, da je bil pijan in da ji je prišel stavljati neprimerne ponudbe. Mrs. Willis je stopila v neko šrambo, da vzame klobuk in plašč, a obenem je vzela iz šrambe revolver.

Zdravnik ni hotel poslušati njenih svaril ter še nadalje silil vanjo, nakar ga je ustrelila.

Njegovo truplo je položil v kovčeg, katerega je nato zavlekla v sosednjo sobo, v kateri je stanoval zvezni gozdar Bert Webster.

S pomočjo Websterja je naslednji dan naložila kovčeg na svoj avtomobil ter se pričela voziti naokrog.

Šele večeraj, ob treh popoldne, se je ustavila ter vrgla kovčeg preko nasipa, nakar se je odpravila proti policijski postaji ter tam priznala zločin.

Webster je določno zanimal, da bi igral kako ulogo pri umoru ali da je vedel, kaj je bilo v kovčegu. Pridržali so ga za nadaljnjo zaslišanje. Mrs. Willis je rekla, da je izjavila Websterju, da so v kovčegu knjige ter pisarniške potrebščine.

Webster je bil pozneje pridržan v občinski ječi. A Mrs. Willis je bila aretirana radi umora.

Mr. Baldwin, ki je bil star devet in trideset let, je diplomiral na Creighton College-a v Omaha, Nebraska ter je pozneje prakticiral medicino v Omaha, Lincolnu in drugih mestih Nebraska. Pozneje se je preselil v Iowo.

Soglasno s policijo je bil zdravnik znan v Lincoln kot Peecher W.W. Baldwin, kjer se je baje poročil s Helen Good, hčerko nekega bankirja v Marion, Kansas, ena ali dva dni po tajni poroki z neko drugo žensko v East S. Louis, Ill.

LJUDSKO GLASOVANJE NA GRŠKEM

Splošno ljudsko glasovanje na Grškem se je s pretežno večino glasov izeklo za republiko. — Prvi predsednik bo izvoljen julija meseca. — V deželi je bilo uveljavljeno vojno pravo. — Velikansko navdušenje v Atenah. — Nova doba narodnega napredka.

Atene, Grška, 14. aprila. — Drastične odredbe so bile uveljavljene danes, da se zavaruje novorojeno grško republiko, ki je bila odobrena od pretežne večine glasov na splošnem ljudskem glasovanju, ki se je vršilo večeraj.

Vlada je objavila, da je formalna razprava glede izpremembe v režimu pepovedana za dobo petih let, in da se bo brez usmiljenja iztrebilo vsako delavnost proti republikanskemu režimu.

V političnih krogih so mnenja, da bo prvi grški predsednik izvoljen junija meseca, čeprav ni bil še datum volitev natančno določen. Po odpotovanju prejšnjega ministrskega predsednika Venizelosa, se omneja prejšnjega ministra Zamisa kot najbolj vrjetnega kandidata za mesto glavnega izvrševalnega uradnika v deželi. V nekaterih krogih pa se domneva, da se bo mogoče vrnil Venizelos ter nastopil kot kandidat.

Večina za republikansko vladno obliko je bila večeraj pri splošnih volitvah naravnost ogromna, soglasno z nekim vladnim buletinom, ki je bil izdan večeraj. Od približno 200.000 glasov, katere so že posteli, jih je bilo 152.000 za novi režim.

Velikansko razburjenje je prevladovalo v nedeljo, ko so se vršile volitve, in povsod je bilo očitno, da bo zmaga republikanska vladna oblika s pretežno večino glasov.

V Traciji so skoro vsi ljudje glasovali za republiko. V Atenah je znašala večina dve tretini in v Macedoniji je bila republikanska večina tudi velika. Peloponez pa je pokazal kraljevaško večino.

V Atenah je bila republikanska zmaga povod velikega oduševljenja. Ministrski predsednik Panastanasios in drugi ministri so nagovorili ljudske množice, ki so jim nazdravljale pred vladnim poslopjem.

„Republikanska zmaga je otvorila novo dobo narodnega napredka ter notranjega pomirjenja,“ je rekel ministrski predsednik.

M. Metaxas, rojalistični voditelj, je izjavil, da so bili izidi volitev na nesramen način falzificirani in da jih bodo rojalisti ignorirali.

Narodna zbornica se bo zbrala še ta mesec, da uveljavi novo ustavo, dočim pripravlja senat republikanske čarterje.

Po uzoru francoskega republikanskega sistema bosta nato poslanska zbornica in senat izvolila predsednika republike.

Admiral Konduriotis, bo obdržal naslov provizoričnega predsednika grške republike, dokler ne bo izvoljen njegov naslednik.

SAMOMORILEC JE PRIVEZAL DINAMIT K SVOJEMU PASU.

Hopatcong, N. J., 14. aprila. — David Wright, ki je prodajal surovine v tukajšnih napravah Atlas Powder Company, je izvršil samomor s tem, da si je privezal tri kose dinamita na svoj pas ter razstrelil dinamit z električno baterijo, katero je zvezal z žicami. Tako je izjavil coroner Voelker, ki je preiskal celo zadevo.

Truplo Wrighta so našli izven prostora, v katerem je bil zaposlen. Voelker pravi, da sta visela strgana kosa električnih žic, pritrjenih na tri kose dinamita, na njegovem pasu. Na tleh prostora, v katerem je bil zaposlen, je stala baterija, ki je bila obrnjena proti vratom, skozi katere je zleteklo truplo samomorileca. Ko so pregledali kompanijsko zalogo dinamita, so našli, da manjkajo trije kosi.

Prijatelji mrtvega moža so povedali coronerju, da jim je rekel v soboto, da ga najbrž ne bodo več videli živega. Star je bil eno in petdeset let, neporočen in njegovi znanci in prijatelji so mnenja, da je bil v zadnjem času o-tožen.

NEMCI BODO KUHALI PIVO Z AMERIŠKIM HMELJEM.

Washington, D. C., 14. aprila. Ameriški konzul v Stettinu je naprosil ameriški državni departement, da bi začel izvažati hmelj v Nemčijo, ker ga v Ameriki tako alitako ne potrebujejo.

AMERIŠKI LETALCI SO V ALASKI.

Seward, Alaska, 14. aprila. — Ameriški armadni letalni zbor, ki namerava okoližiti celo zemljo, je dospel v Seward, ne da bi se ustavil v Cordovi, kot je bilo prvotno nameravano. Naslednja točka potovanja je Chignik, Alaske, ki leži 450 milj proč od Sewarda. Čas odpotovanja je odvisen od vremenskih razmer.

DANSKI KABINET JE RESIGNIRAL.

Kodanj, Danska, 14. aprila. — Danski kabinet ministrskega predsednika Neergaard, ki je bil v uradu izza leta 1920, ker je dobila tekom volitev v zadnjem tednu delavska stranka največje število glasov za narodni parlament.

IMENOVANJE POSLANIKA PROSTE IRSKE DRŽAVE.

Dublin, Irska, 14. aprila. — Desmond Fitzgerald, minister za zunanje zadeve v prosti irski državi, je objavil, da ne pričakuje nobenega resnega protesta angleške vlade proti imenovanju poslanika proste irske države v Washingtonu.

BOJAKI NARODAJTE SE NA "GLAS NARODA" NAJ. VEČJI SLOVENSKI DNEVNIK V ZDR. DRŽAVAH

"GLAS NARODA"

SLOVENSKE DAVKE

Owned and Published by

Eleven Publishing Company
1A Corporation

FRANK SAKSER, President

LOUIS BENEDIK, Treasurer

Place of Business of the Corporation and Addresses of Above Officers:
25 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y."GLAS NARODA"
(Voice of the People)

Issued Every Day Except Sundays and Holidays

Se dolo leto velja list za Ameriko	Za New York za leto leto	\$7.5
In Canada	Za pol leta	\$3.5
Za pol leta	Za inozemstvo za leto leto	\$7.5
Za leto leto	Za pol leta	\$3.5

Subscription Yearly \$5.00

Advertisement on Agreement

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvenredno nedeljo in praznikov. Vse podpisane in obsebnosti se ne priobčujejo. Denar naj se blagovno poštepi Money Order. Pri spremembi kraja naročnikov, prosimo, da se nam tudi prejšnje bilance namani, da hitreje najdemo naslovnik.

"GLAS NARODA"

25 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York, N. Y.

Telephone: Cortlandt 2575

ALFRED PRINCE
TRADES UNION
COUNCIL

KAPITALISTI O MUSSOLINIJU

"Oseminštirideset Mussolinijev bi bilo treba!"

Ta bojni klic gre sedaj po deželi.

Krik so zagnali ameriški kapitalisti, oziroma stebri današnjega kapitalističnega sistema.

Njihova želja je, da bi bilo v Ameriki oseminštirideset takih mož kot je laški Mussolini, in da bi postavili po enega v kapital vsake posamezne države.

Glasilo ameriških kapitalistov "The Wall Street Journal" je objavil včeraj uredniški članek ter ga zaključil z besedami:

"Dajte nam oseminštirideset Mussolinijev, za vsako ameriško državo enega. Devetinsštirideseti naj pa zasede svoje mesto v Washingtonu!"

V članku je rečeno, da je bila Italija rešena propada potom ustavnih metod. Socijalisti in komunisti so bili s svojimi štrajki ter bankrotno politiko baje spravili deželjo na rob propada.

Nato je pa nastopil Mussolini, vzel v roko železno metlo, očistil Italijo socijalistične in komunistične golazni, uredil italijansko gospodarstvo ter vtilil novo življenje v politiko.

Člankar vzklika ves navdušen: "Mussolini pomaga! Tudi v Združenih državah te krvavo potrebujemo!"

Le redkokdaj se zgodi da bi kapitalisti odkrito izrazili svoje misli. Topot so pa jasno povedali svoje misli, označili svoje cilje in namene.

Zakaj bi Amerika potrebovala oseminštirideset Mussolinijev?

Zato, da bi palmila še tisto malo formalne demokracije, kar je še imamo, v prah, da bi uvedla strahovlado nad delavstvom ter poverila vso moč bankirjem in industrijalnim magnatom.

Da, Mussolini bi bil izreden blagoslov ameriški veleindustriji.

Vsakogar, ki bi nasprotoval kapitalistom, bi dal vtakniti v ječo, in vsakdo bi bil občutno kaznovan, kdor bi se ne hotel pokoriti metodam, ki bi bile za kapitaliste edino zveličavne.

"Wall Street Journal" je bil toliko pošten, da je jasno označil cilje svojih gospodarjev.

In če bo šlo še nekaj časa tako naprej kot gre sedaj, se bodo ti cilji brez dvoma uresničili.

Dopisi.

Hartwick, N. Y.

Tukaj smo Slovenci bolj redko naseljeni. Mogoče se jih bo prihodnje kaj več naselilo. Zdaž so se ljudje začeli bolj zanimati za farne. V okolici so bile prodane 3 farne meseca marca. Zina je bila bolj mila malo snega. Zdaž imamo tople vreme in bolj deževno. Farmerji se pečajo najbolj z živinorejo in mlekarstvom. Vsak, kdor mleko prodaja, mora imeti takozvani "milk house" in ledenice, da se mleko hladi. Toplega mleka se ne sme poslati. Farmerji kuhajo sirup. Zavrtajo v drevo, pa teče sladka voda ven, potem pa kuhajo sirup. Kakih vremenskih nezdov ni tukaj. Dež pride na lahno, da namaka polje. Poleti je dovolj dežja, da lahko vsak pridelek. Studenci so tako mrzli kakor v starem kraju na Gorenjskem. Farma se kupi najceneje od lastnika, pa ljudje rajše kupijo od agenta, čeravno plačajo dražje. Farmer.

San Francisco, Cal.

Past se približno svojemu koncu. To se pozna tukaj že na tem, ker se tukajšnja slovenska društva prične pripravljajo za veselice. Eno izmed teh je društvo Tabor Slovanov, ki bo priredilo svojo veselico prvo nedeljo po Veliki noči, to je dne 27. aprila zvečer v California dvorani. Pevski odsek dramatičnega in izobraževalnega kluba "Slovenia" se že pridno vadi v petju. Iz prijaznosti bo nastopilo tudi hrvaško pevske

društvo. Najprej bo slovenski pevski zbor zapel par pesmi, potem hrvaški, nazadnje pa oba zbora skupaj. To bo nekaj posebnega za tukajšnje slovenske naselbino. To rej rojaki v San Franciscu in iz bližnjih mest, kot Oakland, Berkeley, Richmond itd., ne pozabite nas posetiti na omenjeni večer. Kajti zabave bo vsakovrstne. Zlasti vabimo tiste rojake na veselico, ki se ne strinjajo z 18. amendentom, kajti omenjeni večer bo dovolj prilike za protestirati proti zloglasni Volsteadovi postavi. To rej na svidenje na belo nedeljo zvečer!

SEVEROVA ZORAVILA VZORZUJEJO ZORAVJE V DRUŽINAH.

Ja srbeči kožu-
rabite

SEVERA'S
ESKO

Antiseptično mazilo

Priporočljivo za odpono
pri zdravljenju srbečice
in raznih kožnih bolezni.

CENA 50c

Vprašajte pri vašem lekarju.

W.F. SEVERA CO.
CEDAR RAPIDS, IOWA, U.S.A.

ROJAKI!

"Kadil sem vsakovrstne mešane cigarete, pa nikdar turških. Prijatelj mi je ponudil HELMAR z uspehom, da kadim sedaj samo HELMAR."

HELMAR vsebuje samo 100% čisti turški tobak in turški tobak je najboljši in najbolj zadovoljiv tobak za cigarete.

HELMARS
so popolnoma čiste

HELMARS so v lepencastih škatljah, da se ne lomijo.

Proizvajalci prvovrstnih turških in egiptovskih cigaret na svetu.

BOXES of 10 or 20

Jugoslavia irredenta.

Smrtna kosa.

V Idriji je nagle smrti umrl ob-
činski uradnik Viktor Novak.

Smrt vsled strahu in žalosti.

Kakor poroča "Goriška Stra-
ža", sta se v okolici Rifenberga
srečala na cesti Josip Birs in Jo-
sip Kerševan, ki je prvomeno-
vanu očital, da je fašist. Nasled-
njega dne pa so prišli fašisti k Jo-
sipu Kerševanu in ga odpeljali.
Kerševanova mati je padla v ne-
zavest, ko je videla, kako ženejo
njene sina. Čez nekaj ur je
umrla od žalosti in strahu.

Samonior rudarja.

V Idriji se je obesil bivši rudar
Josip Pahor. Pokojnik je bil skrb-
ben družinski oče. Zapuščal mater,
ženo in 2 nepreskrbljena otroka.

Dva italijanska finančna stražni-
ka obsojena zaradi umora jugo-
slov. finančnega stražnika.

Pred tržaškim vojaškim sodiš-
čem se je zaključila štiridnevna
razprava zaradi umora jugoslov.
finančnega stražnika Radoje Ra-
stovića, ki sta ga dne 20. avgusta
1923 pri Tratu v idrijskem okraju
ustrelila italijanska finančna stra-
žnika Giovanni Battista Mancini in
Angelo Mazzei, češ, ker se jima je
rogal. Na razpravi se je dokazalo,
da sta italijanska stražnika pre-
koracila mejo za približno 200 me-
trov in izstrelila štiri strele za be-
žečim neoboroženim Rastovićem,
ki je zadet po dveh strelah v gla-
vo, padel mrtev na tla kakih 400
metrov od meje na jugoslovanskih
tleh. Vojaske obtožitelj kapitan
Pizzillo je predlagal obsodbo na

13 let in 2 meseca zapora. Sodni
dvor, ki mu je predsedoval major
Girolami, je upoštevalje razne o-
lažjevalne okolnosti, obsodil oba
obtožena zaradi "vzajemne so-
krivde na umoru", zapustitve slu-
žbenega mesta in kršitve predpi-
sov na tri leta in en mesec voja-
škega zapora, odstavitev od jav-
nih služb za eno leto in plačilo
sodnih stroškov.

Vodovod na Krasu propada.

Kakor znano, je zgradilo av-
strijske vojaštvo za časa vojne na
Krasu vodovod, ki pa le redko-
kdaj funkcionira. Razen tega je
raznozina voda premajhna, da bi
zadovoljila potrebe kraškega pre-
bivalstva. Osobite občutno po-
manjkanje vode vlada poleti. U-
stanovil se je torej že kmalu po
vojni konzorcij, da bi izposloval
popravo vodovoda. Vlada pa je
zahtevala prevelike prispevke od
strani občin, vsled česar se nahaja
vodovod še vedno v prejšnjem sta-
nju. Gibanje pa ni prenehlo in
te dni se je vršil v Sečani sestanek
konzorcija, na katerem je bil
izvoljen nov upravni odbor, se-
stavljen iz zastopnikov prizdeta-
ga prebivalstva. Zainteresirane
kraške občine nameravajo vzeti
sedaj to zadevo v lastne roke, da
neobhodno potrebni vodovod po-
polnoma ne propade.

Iz dežele komisarjev.

Razpuščen je bil občinski za-
stop v Podgori pri Gorici in bil
imenovan za komisarja slovenski
odpadnik Marinich iz Podsaboti-
na. Oblast občinskega komisarja
v Kačji vasi je bila podaljšana.

Peter Zgaga

Jakec rad mizar postal bi...

Skaza rad huzar postal bi,
jahal naokoli;
pa ne more v sedlo revež —
tukaj gor, tam doli...

Skaza rad bankir postal bi,
pa se revež grima;
spred računa, zad računa,
pa mu nič ne stima.

Skaza rad bi urednik bil,
pa ni revež zmožen;
komaj par besed zapiše,
že je revež tožen.

Skaza rad bi diplomat bil,
pa je slab politik;
hitro v kozji rog ga užene
vsak naslabši kritik.

Skaza rad sofer postal bi;
gazolin predrag je;
vsak motor pa kompliciran
kot peklenški vrag je.

Skaza rad devičnik bil bi,
pa je Skazi vroče;
vsak, kdor Skazi malo vdan je,
pravi mu: Moj oče!

Skaza rad diktator bil bi,
rad bi svetu vladal.
On bi jedel, debelil se,
svet — no — svet bi stradal.

Skaza rad bi importiral
porhant, eviuh in žamet.
Kaj bo, zlodja, ker fali mu
evenk, kredit in pamet.

Skaza rad bi revendaril,
fural v prednjem vozu,
pa ni ne voznik, ne žljafar,
pač pa v vozu — kozu.

Rojak ima hudo ženo. Npre-
stano sta se zmerjala in pretepa-
la, in ker ni bilo mogoče več pr-
stajati, sta se ločila.

Ona je odšla v stari kraj, on je
pa v Ameriki živel mirno življe-
nje.

Naenkrat pride iz starega kra-
ja brzojav, da je žena umrla ter
vprašanje, če naj truplo zakoplje-
jo ali sežgo.

Rojak je brzojavil nazaj:
— Zakopljite in sežgijte! Da bo
bolj živo!

Pravijo, da se poštenost iz-
plača.

Človek, ki je pa samo zato po-
šten, ker se mu izplača, je slab
poštenjak.

Ko je umrl predsednik Harding,
je prevzel njegovo mesto pod-
predsednik Coolidge.

Sedaj so Združene države že
par mesecev brez podpredsed-
nika.

Kljub temu pa ni treba niko-
mur delati "overtime".

In navsezadnje bi Združene dr-
žave tudi kakega predsednika
prav lahko pogrešale.

Če ti reče kak prijatelj, da si
osel, dobro premisli:

Ali si osel zato, ker si njegov
prijatelj, ali si pa zato njegov
prijatelj, ker si osel?

Zdravnik je rekel bolniku: Pa-
zite se pijače. Pijača vam škodu-
je. Če še pol leta tako pijete kot
ste dosedaj, vas bo v treh mese-
cih hudič vzel.

V New Yorku bi se imela vršiti
velika parada poštenih butlegar-
jev.

V zadnjem hipu je bila pa pa-
rada preklicana.

En butlegar je zbolel, drugi pa
ni hotel sam marširati.

Jugoslavanska

Ustanovljena 1. 1898

Katoli. Jednota

Inkorporirana 1. 1904

GLAVNI URAD v ELY, MINN.

Glavni odborniki:

Predsednik: RUDOLF PERDAN, 922 E. 125 St., Cleveland, O.
Podpredsednik: LOUIS BALANT, Box 108 Pearl Ave., Lorain, O.
Tajnik: JOSEPH FISHER, Ely, Minn.
Blagajnik: LOUIS CHAMPA, Box 561, Ely, Minn.
Blagajnik neplačanih smrtin: JOHN MOVERN, 415 — 15th Ave. East,
Ouluth, Minn.

Vrhovni zdravniki:

Dr. JOS. V. GRAHEK, 255 American State Bank Bldg., 601 Grant St. SE
Sixth Ave., Pittsburgh, Pa.

Nadzorni odbori:

ANTON KRASNIC, Room 208 Bakewell Bldg., 222 Diamond and 22nd
Streets, Pittsburgh, Pa.
MOHOR MLADIC, 1234 W. 11 Street, Chicago, Ill.
FRANK SKRADEC, 4523 Washington Street, Denver, Colo.

Perotni odbor.

LEONARD SLARODNIK, Box 423, Ely, Minn.
GREGOR J. PORENTA, 216 Stevenson Bldg., Payallup, Wash.
FRANK MORICH, 3117 St. Clair Ave., Cleveland, O.

Zdravstveni odbori:

VALENTIN PIRC, 788 London Rd., N. E., Cleveland, O.
PAULINE ERMENC, 333 Park Str., Milwaukee, Wis.
JOSEF STERLE, 494 E. Mesa Avenue, Pueblo, Colo.
ANTON CELARCO, 551 Market Street, Waukegan, Ill.

Jednotno uradno glasilo: "Glas Naroda".

Vse stvari, ki se odražajo na uradni zadevi kakor tudi denarne posiljave
naj se podjajo na glavna tajnika. Vse pritožbe naj se pošljejo na pred-
sednika porotnega odbora. Prošnjo za sprejem novih članov in bolnišnih
verifikacij naj se pošlje na vrhovnega zdravnika.

Jugoslavanska Katoliška Jednota se priporoča vsem Jugoslovanom na
obtem pristop. Kdor želi postati član te organizacije, naj se zgleda tajnika
bližnjega društva J. S. K. J. Za ustanovitev novih društev se pa obrne
na gl. tajnika. Novo društvo se lahko ustanovi s 3 člani ali članicami.

Iz Jugoslavije.

Donava in Sava naraščata.

Vsled večdnnevnega deževja in
tanjjanja snega so v zadnjih dneh
skrajno vse reke v Jugoslaviji zelo
naraščale. Donava narašča od dneva
do dneva, dnevno povprečno za
30 centimetrov. V svojem gor-
njem toku Donava naglo narašča
in se je vsled tega bati povodnji.
Tudi na Gorenjskem, kjer izvira
Sava, je še mnogo snega, istotako
tudi v Savinjskih planinah, ki
znatno večjo dotoko bistri Savi-
nji. Če pritisne močan jug in gor-
lo solnce, utegne tudi Sava pre-
stopiti svoje pregove.

Od "mrtvih" vstala.

Primorski "Nevi List" poroča
iz Krenovca take interesantne
slučaje: Dne 18. marca se je Ro-
mana Mienlinič, stara 65 let, na-
pustila na Reko po opravkih. Ko
se je naslednji dan vrnila domov,
je obšla in legla v posteljo. V
soboto 22. marca ob 10. uri dopol-
dne je Romanina Mienlinič nena-
doma "umrla". Vsi njena oko-
lica je bila prepričana, da Mien-
linič ni več pri življenju, ker niso
na njej videli nobenih znakov ži-
vljenja. Mienlinič so domači polo-
žili v rakev, pregnili z mrtvaškim
petrom in opravili obrede, ki so obič-
ajni v ondnetnem kraju. V nede-
ljo 23. marca bi morala biti "po-
bojna" Romanina Mienlinič poko-
pana. Kar nenadoma je pa v ne-
deljo dopoldne Mienlinič odprla
oči, vstala iz rakeve in pričela ho-

Dijaške demonstracije.

Zepet so se pomnoile demonstracije
beograjskih vsesilščnikov v
znak protesta proti redukciji treh
profesorjev, s čemer je bila krste-
na avtonomija univerze. Nad tri-
tisec akademikov je v množni
povoki skušalo prodreti na Ter-
zije in prisiliti tankaj veliko
protestno zborovanje z mešan-
stvom vred, kar pa je preprečilo
orožništvo

Vaš velikočni denarni dar —
bo še pravočasno izplačan, ako ga pošljete
Brzjoavnim pismom.

Take pošiljave izvršujemo točno, a naša
pristojbina znaša za poedine pošiljate samo

\$1.

Ako tedaj še niste poslali dara, storite to
sedaj potom znane —

Frank Sakser State Bank
82 Cortlandt St., New York, N. Y.

GLAVNO ZASTOPSTVO JADRANSKE BANKE

NOVA ZANIMIVA KNJIGA

NA KRVAVIH
POLJANAH

Spisal Ivan Matičič

Cena s poštnino

\$1.50

TRPLENJE in strahote s bojnih pohodov bivšega
slovenskega planinskega polka.

V knjigi so popisani vsi boji bivšega slovenskega
polka od prvega do zadnjega dne svetovne vojne. In
Galicije, z Doberdoške planote, z gorovja s Tirol, Fajt-
jega hriba, Hudega Loga, Sv. Gabrijela, Pijave in s
polkovem uporu ter njegovo zakletvi.

Knjiga je trdo vezana, vsebuje 270 strani in 25 slik in vojna.
"GLAS NARODA" 25 Cortlandt Street, New York, N. Y.

Žalostna usoda krasnega gradu.

Nekdanja rezidenca mehiškega cesarja Maksimilijana je postala last laškega erarja. — Oskrbnik je gospodaril kot svinja, k mehom. — Uvedena ba preiskava.

Kdor nadaljuje pot iz Trsta preko Barkovelj ob morski obali, dospe v poldrugi uri do parka in gradiča Miramar, prekrasnega letovišča bivšega mehiškega cesarja Maksimilijana, ki je bil ustrojen v Queretaru. Gradič Miramar je nastal v letih 1854—1856 in si eer ga je zgradil arhitekt Karl Jenker v normanskem slogu. Tu je 10. aprila 1864 avstrijski nadvojvoda sprejel mehiškansko kruno, katero je pozneje plačal s svojo glavo.

Po Maksimilijanovi smrti je bil Miramar večinoma zapuščen. Od časa do časa so prihajali tja člani avstrijske vladarske hiše, kadar pa ni bilo nobenega takega gosta, sta bila park in gradič dostopna občinstvu, ki je posebno ob praznikih rado vrelo na sprehod v Miramar. V gradiču samem je bilo dovolj znamenitosti, katere je bilo vredno ogledati. Med nje je v prvi vrsti spadalo stanovanje Maksimilijana in Charlotte, ki je vsled okrutne smrti svojega moža zblaznela in živi sedaj že zelo stara v nekem sanatoriju za umobolne. Tržaški izletniki so si kaj radi ogledovali spalnico nesrečne mehiške kraljeve dvojice, sprejemnico in bogato knjižnico. V gradiču je bilo nakopičeno pravega bogastvo. Park je bil zelo razkošno urejen in je služil občinstvu za prijetno počivališče.

Po vojni je prešel Miramar v last italijanskega erarja. Vlada je nastavila posebnega upravitelja ter mu dala v pomoč in oporo kakih dvajset služabnikov. Dolžnost teh je bila skrbeti za gradič in park da ne bosta zanemarjena. Toda upravitelj je bil komeden človek in mu ni bilo mnogo mar za red. Najrajši je polegal v postelji, kadar pa je zlezal na prosto, se ni skoraj nič zanimal za to, kaj počneja služinčad. Ni čudno, da je gospodarstvo v takih razmerah začelo propadati.

Oblastem so te reči prišle na uho in so odredile preiskavo, pri kateri se je izkazalo, da je upravitelj res nemaren človek; mož je spal v Maksimilijanovi postelji in je uporabljal vse predmete, ki imajo zgodovinsko vrednost. Mnogo reči je na ta način upropastil. Svoj stan je oprlil z dragocnimi preprogami in sploh je ravnal z gradičem tako, kakor da je njegova last. Zato je proti moži sedaj uvedena preiskava radi škode, ki je je napravil na premininah in nepremičninah, katere s mu bile izročene v varstvo.

Elementarna katastrofa v Amalfiju. — Nad 50 človeških žrtev.

Nad mestom Amalfi v neapoljskem okraju se je utrgal oblak, ki je napravil velikansko škodo v mestu in v vsej okolici in zahteval tudi preko 50 človeških žrtev. Vsled silnih deževnih naličev so se namreč utrgali na več krajih plazovi, ki so zasuli vse ceste in porušili v Amalfiju in nekaterih drugih sosednjih krajih tudi več hiš. V vasi Mulini so se podrla tri hiše, del Vettica pa je popolnoma porušena. Istočasno s plazovi so se pojavili tudi divji hudourniki, ki so med groznim bobnenjem drveli s hribov in odnesli s seboj vse, kar jim je bilo na poti. Mesto Amalfi je skoraj popolnoma izolirano. Plazovi in hudourniki so namreč podrli vse mostove in zasuli ceste. Dostop je mogoče le z morske strani. V Vettici je smrtno ponesrečilo 50, v Pajanu 15, v Cenci Marini 5 oseb. Vse ponesrečence so zasuli plazovi, ali pa so našli smrt pod razvalinami porušenihi hiš. Vojaštvo je odposlalo na pomoč več ladij z živčev in pomožnim materialom.

Kronanim glavam slaba prede.

Žalostna usoda grških dinastij. Dinastija danskega princa je vladala šestdeset let. — Republikanci so zapodili kralja, k odpovedi ga pa niso mogli prisiliti.

Grška je po svoji notranji zgodovini najnemirnejša država Evrope. Po osvobođenju izpod Turčije (leta 1828) je Grška bila nekaj let republika, toda po izredno krvavih notranjih borbah in po umoru predsednika Joana Kapodistriasa se je po želji Anglije uvedla leta 1832 monarhija. Prvi grški kralj je bil Oton, sin Ludovika I. Bavarskega, Witelshovec. Ves čas svoje 30-letne vladave je bil poln homatij, zapletov in konfliktov na zunanji in znotraj. Kakor v zadnjih letih, so se tudi takrat neprestano vmešavale Anglija, Francija pa tudi Rusija in Turčija v grške zadeve. Leta 1862 so Grki kralja odstavili, in sicer je neznanotno večinoma sinom angleške kraljice dobil danski princ Jurij iz rodu Schleswig-Holstein-Sonderburg-Gluecksburg. Tri "zaščitne velesile" so ga potrdile in je nastopil vladati leta 1863. Njegova dinastija je torej vladala ravno 60 let. Srečna ni bila. Vseh 60 let je napolnjenih z neprestanimi težavami, procesi, škandali, permanentnimi krizami kabineta, zarotami, glasovanji, finančnimi krampi, vojnami in porazi. Leta 1876 se je Grška zapletla skupno z Rusijo v vojno s Turki, po kateri je Grška pridobila del Tesalije. Leta 1886 so velesile Grško z blokado prisilile k mirovanju, 1889 so pričeli nemiri na Kreti, sledila so zopet leta domaćih nemirov, leta 1897 je izbruhnila vojna s Turčijo radi Krete; končala je grški porazom. Kreto so zasedle velesile. Leta 1898 brezuspešen atentat na kralja Jurija I.

Balkanske vojne se Grška udeležila vojaško v manjši meri, zasede Solun, se pa znatneje udeležila srbsko-bolgarske vojne na srbski strani in dobi v bucareškem miru vso Tracijo in južno Macedonijo. Leta 1913 pade kralj v Solunu kot žrtev atentata.

Sledi mu sin Konstantin, čigar oženjen je bil z Zofijo, sestro Viljema II. Leta 1917 je moral zapustiti Grško in je za svojega naslednika designiral drugega sina Aleksandra, ki je pa umrl na zastrupljenju krvi. Leta 1920 se izvrši plebiscit, večina pokliča Konstantina nazaj (leta 1920), tola ne za dolgo. Po izgubljeni malazijski vojni in po veliki katastrofi pri Smirni je njegov prestol zopet zamaje, Konstantin odide drugič v pregnanstvo in umre v Palermu. Na tronu mu sledi prvi sin Jurij, oženjen tik na (27. februarja 1921) z rumunsko princezo Elizabeto. Toda dogodki so prestol že omajali, da se ni mogel vzdržati, če itak prisojeni nemir tega ob morju živčevja in spreminjajočega ljudstva so še povečale in netile polmilijske množice trških in maloazijskih beguncev, neprestane skupine zarotnikov itd. Grška je danes kaosa. Še leta 1921 so od 369 poslancev imeli Gunarisovi monarhisti 214, mož večine. Leta 1922 pa je revulucionarna vlada Gonatas-Plastiras že mogla obsoditi pet uglednih državnikov na smrt in je obsodbo izvršila.

Dogodki zadnjih mesecev so še v živem spominu. Republikanci so prisilili kralja, da je zapustil svojo rodbino Grško, niso pa ga mogli prisiliti, da bi se odpovedal prestolu. V radi, da bodo volili, odobrili njihovo politiko, so žli v nove volitve, ki so prinesle na površje venizelistične nevrtralne skupine. Venizelos se je v trionfu vrnil v domovino, ki pa jo je moral že po par mesecih zopet zapustiti. S tem so prišli na krmilo zopet republikanci, ki so izvedli svoj program in v parlamentu odstavili kralja Jurija in dinastijo Gluecksburg ter proglasili republiko.

Pri nejasnih razmerah, ki vla-

Ta posoda za kondenzirano mleko ZASTONI za 60 labelov ZASTONI Star in Magnolia Mleka

Če uporabljate naše vrste Kondenziranega Mleka, brez dvoma potrebujete posode zanj. Tukaj naslikana posoda za Kondenzirano Mleko, je iz importiranega porcelana z rožnatimi okraski ter jo je lahko uporabiti tudi za razne podobne potrebe. Videli boste, da je pripravna in koristna. Dobite jo v naših premijskih trgovinah. Po pošti ne pošiljamo. Začnite danes hraniti labelne z naših kan.

POSEBNA PONUDBA

Če hočete izpolniti kupon v tem oglasu ter ga odnesti v bližnjo premijsko trgovino kot je označena spodaj, ali ga po pošljite nam, in dobili boste Ilustriran Premijski seznam in Posebno Premijsko Karto, ki je vredna 10 brezplačnih labelov. Sprejme se samo ena taka Premijska Karta od odjemalca s 40 ali več labeli. Vsaka naša Premijska Trgovina bo sprejela to Karto zneno z nekaterimi ali vsemi vašimi labeli s teh kan. Če ni v vaši mestu nobene trgovine, kjer bi zamenjali te labelne v Posebno Premijsko Karto, jih pošljite Borden Premium Company, 41 Hudson Street, New York City, zneno s številko darila označenega v Ilustriranem Premijskem Seznamu, in mi vam bomo poslali brezplačno.

Hranite labelne za dragocna darila.

KUPON

Borden's Premium Co., Inc.

41 Hudson Street, N. Y. C.

April 15, 1924

Ta kupon mora biti zamenjan tskom petnajstih dni izza zgorajga dne za Posebno Premijsko Karto.

Ime No. 1

NASLOV (Slovenian)

dajo še vedno v Grški, sicer ni gotovo, da bo republika definitivno ostala, zelo vrjetno pa je, da sta kralj Jurij in kraljica Elizabeta za vedno izgubila grško kruno.

Pogajanja med Avstrijo in Čehoslovaško.

Na Dunaj so prispeli zastopniki Čehoslovaške za pogajanja o trgovinski pogodbi. Čehoslovaška delegacija sestoji iz predsednika pooblaščenega ministra dr. Dvořáka, ministrskega svetnika dr. Friedmanna iz zunanjega ministrstva, sekijskega načelnika dr. Perutke iz trgovinskega ministrstva, ministerjalnega svetnika Schoenbacha iz finančnega ministrstva, sekijskega načelnika dr. Martilika iz poljedelskega ministrstva ter dveh pravnikov.

Dva nesrečnika.

Nek znanstvenik, ki je potoval po svetu, je obiskal v velikem mestu tudi blaznice. Predstojnik zdravnik je spremljal gosta po zavodu. Najprej mu je pokazal nevarne blazine. Med drugimi sta videla človeka, ki se je gugal na gugalnem konju. Zdravnik pravi: "Težaven slučaj. Mož se je zaljubil v neko dekle, in ker ga je dekle odbilo, je zmored; sedaj se guglje ves božji dan na tem konju".

Prideta tudi v otelek, kjer so bili zaprti nevarni blazniki. Tam so imeli enega posebnega besnega, ki si je na vsak način hotel vzeti življenje. Bil je zaprt v celici z gumijastimi stenami, kajti venomer se je z glavo zaletaval v steno. "Ta revež", je pojasnil zdravnik, "je pa poročil ono deklico, ki je odbila tistega, ki se sedaj ves dan guglje na konju".

Iz Drave.

Včasih se moramo oglasiti še tudi mi. Ganiti se ne smemo dosti, ker nas preveč zatirajo in se šopirijo Jugendbündlerji, ki so pred meseci ustanovili "Schuhplattler", ki s svojim tulenjem močno živčuje naš narodni čut. Razumljivo je, da se v takem nemško-nacionalnem društvu poslužujejo vsi samo nemščine, čeravno sta samo dva Nemea, drugi pa rojeni Slovenci, ki nemično niti ne znajo. Kakor lansko leto "Kochkars", tako je tudi to društvo samo sredstvo za pomenjevanje.

Oko za oko, zob za zob.

Na svetu je še dosti držav, v katerih je uveljavljena smrtna kazen. — Dne 4. aprila 1919 je bila odpravljena smrtna kazen v avstrijski republiki. — Cesare Beccaria.

Z vso gotovostjo lahko rečemo, da je smrtna kazen toliko stara, kolikor je staro človeštvo. Tudi stari, na visoki stopnji kulture stoječi narodi so izrekli smrtno kazen. V klasični dobi rimskih juristov se smrtno kazni načeloma ni smelo ustanoviti za rimske državljane, ampak le za sužnje in tujece. Ko pa se je v dobi rimskih cesarjev kazensko pravo znatno postrilo, je prišla tudi smrtna kazen do večje uporabe. Razni cerkveni očeti in med njimi tudi sv. Avguštin so se sicer izrekli proti smrtni kazni, a s svojimi predlogi niso prodrli. V srednjem veku se je uporabljalo sredstvo smrtno kazni silno pogosto. Srednji vek je poznal sežiganje na gredah, zakopanje ob živem telesu, usmrčenje na kolesu, obešenje, zabod v srce itd.

Prvi mož, ki je odločno nastopil proti smrtni kazni, je bil slovi milanski profesor Cesare Beccaria, ki je izdal leta 1764 znamenito delo: "O zločinih in kaznih". Njegovo delo, ki je bilo kmalu prevedeno na različne jezike, je napravilo v celii Evropi mogočen vtis. V Avstriji se je o sobito Sonnenfels odločno zavzel za Beccarijeve ideje. Vpliv Beccarijevega dela je bil tako močan, da je že leta 1765 carica Katarina I. odpravila v Rusiji smrtno kazen. Leta 1787 je cesar Jožef II. v Avstriji odpravil smrtno kazen za redno postopanje in jo obdržal le za izredno postopanje po prekem sodu.

Pod vplivom francoske revolucije je bila v Avstriji leta 1795 zopet uvedena smrtna kazen za zločine veleizdaje in leta 1803 tudi za hudodelstvo umora. Toda gibanje proti smrtni kazni se je nadaljevalo in so zlasti zastopale talistiže vse napredne stranke evropskih držav. Francija je odpravila smrtno kazen leta 1848, a jo je nekaj let pozneje (leta 1852) zopet uvedla. V Avstriji se je kmalu po uvedbi parlamentarne oblike vladavine pojavilo možno gibanje, ki je stremelo za tem, da se odpravi smrtno kazen. Plemp narodne skupščine je ta predlog odklonil s pičlo večino, a pristal na to, da se uvede smrtno

kazen le za znatno omejeni krog zločinov. Ko je šlo v nemški državi leta 1870 za uvedbo novega kazenskega zakonika, so zopet stopili na plan nasprotniki smrtne kazni in v parlamentu se je razvil oster boj. Sam Bismarck je moral poseči v debato in posredilo se mu je, da je bila smrtna kazen sprejeta s 127 proti 119 glasovom.

Danes je odpravljena smrtna kazen v Italiji od l. 1889, na Holandskem od leta 1870, na Portugalskem od leta 1863, v Rumuniji od leta 1864 in v nekaterih državah ameriške Unije. V Nemški Avstriji so smrtno kazen z zakonom z dne 4. aprila 1919 odpravili za redno postopanje. V Jugoslaviji je smrtna kazen v veljavi še v vseh pokrajinah, razen v Črni Gori.

Vodiška Johanca na Moravskem.

Človeštvo je po vojni nervozno in nemirno. Večkrat pride v ekstazo, v kateri izgubi zdrav pamet in razsodbo. To nervozno razburjenost teji moč s sprizizmom in verskim fanatizmom. Često se spaja oboje in tvori ozračje teme. Tako poroča "Česke Slovo" iz Prerova:

Sredi rodovitne Hane, ob železnici Prerov-Brno, v Nemčiji, kjer je velik evkrovar in klerikalno meščanstvo, je začel nek študent organizirati posebno sekte, ki veruje, da bo 24. junija 1924 konec sveta. Ta sekta ima okrog 400 pristašev. Študent jim predava ter dela razne hokuspuse, pri tem pa leži neka žena na tleh ter igra Devico Marijo, nad katero se vzpenja pridigar študent v sveti grozi in zamaknjenosti.

Pristaši te sekte se res pripravljajo na konec sveta. Zaklali so že pet prašičev, prodajajo nepotrebnost obleko, pohištvo ter si pušče samo to, kar jim bo zadostovalo do 24. junija tega leta. "Česke Slovo" na koncu še enkrat poudarja, da to poročilo, ki ga je dobilo iz Prerova, ni pretirano.

Policijsko izgnanstvo.

Že devetnajstkrat kaznovani Fr. Otorepec, bivši trgovski pomočnik, nazadnje pa vlačugar in tat, doma iz Medvedjega sela, je izvršil zadnje čuse razne tatvine in goljufije tudi v Ljubljani. Sedaj je bil na podlagi policijskega sklepa izgnan iz ljubljanskega policijskega okoliša za nedoločen čas.

Pisava, ki jo malokdo razume.

Francoski učenjak je našel pisavo, ki izvira najbrž še iz časov kralja Davida. — Fenicičani so imeli alfabet brez vsakega tujega vpliva. — Visoka kultura.

Francija ima novo znanstveno senzacijo. Profesor Montet je na mreč na nekem feniskem sarkofagu, ki je bil odkrit v Byblosu, razrešil črke, ki ne pripadajo nobeni dosedaj znani vrsti pisave, in se morejo snatrati kot najstarejši feniski alfabet in nedvomno tudi kot najstarejši analfabet na svetu. Univerzitetni profesor Dussaud je pred kratkim predaval v akademiji znanosti in umetnosti o tej velevažni iznajdbi in naglašal, da znanstvene dalekosežnosti pomena razrešitve tega novega alfabeta sploh še ni mogoče preceniti. Francija je lahko ponosna na izredni uspeh francoskega učenjaka.

Najdena pisava izvira iz časa kralja Davida. Razrešitev nam kaže ne samo zgodovinsko feniskega pisma v novi luči ampak odpira tudi nepričakovane perspektive v zgodovino razvoja evropskih alfabeta, posebno, ker kažejo pred kratkim razrešene feniske črke, gotovo sorodstvo z grškim alfabetom, ki ima na drugi strani raznovrstne podobnosti z modernimi evropskimi alfabeti. V znanstvenih krogih se je dosedaj splošno domnevalo, da so nastale feniske črke pod vplivom egipčanskega pisma. S sedanjjo najlbo pa je dokazano, da so Fenicičani iznašli svoj alfabet z duhovito kombinacijo ravnih in krivih črt brez tujega vpliva.

Fenicičanski alfabet se ima nedvomno zahvaliti za svoj nastanek trgovskim namenom. Fenicičani so namreč potrebovali kolikor mogoče preprosto pismo, da so mogli čimlažje trgovati z obmorskimi narodi Sredozemskega morja. Prof. Dussaud je končno v svojem predavanju opozarjal, da Fenicičani prvotno niso poznali nobenega člena, ampak so si istega izposodili pozneje šele od židov. Vsekakor je s kulturno-psihološkega stališča jako zanimivo, da je izraelski narod takrat na Fenicičane, ki so bili civilizatorično na mnogo višji stopnji, vplival v tako komplicirani duševni zadevi, kakor je pisava.

Smrtna obsodba iz leta 1774.

Pri nekem knjigotržcu v Petrogradu so našli te dni sklep senata o obsodbi upornika Pugačeva iz leta 1744. Sklep je bil izvršen v seji senata pod predsedstvom carice Katarine II. Obsodba se je glasila na smrt in je bil Pogačev na javnem trgu v Moskvi raztrgan na štiri dele.

V obsodbi se slika upornika Pogačeva kot uzurpatorja in državnega zločinca. Izdajal se je za cara Petra III., in hotel potegniti nase vladarsko oblast Bil pa je čisto navaden Jemejka Pogačev, sin Ivana Pogačeva.

Upornik je imel številne pristaše, s katerimi je plenil in ropal po deželi.

Carinik bodočnosti.

Pariški listi poročajo zanimivo novico o novem carinskem sistemu, ki se namerava kmalu uvesti v Franciji. Na barijeri Doma invalidov v Parizu bo carinarnica brez carinikov. Gramofon bo pozival ljudi, naj sami izpolnijo blankete, ki bodo na razpolago pred kioskom. Ljudje bodo vpisali vse predmete, katere je treba carinirati. Nato bodo vrgli carinsko deklaracijo v bližnjo skrinjico, nakar bo zadeva rešena. Značilno je pri tem, da se je francoski tisk pri publikaciji te novosti domislil tudi Orientalecev, Balkancev in Azijatov, o katerih velja, da se pri njih ta sistem ne bo smel uveljaviti, ker bi se sicer carini godilo slabo. Imenovani narodi bi namreč potvarjali resnična dejstva ter prizadevali državni blagajni težke izgube...

Kitajski papež pobral šila in kopita.

Dalai-lama, ki je bil verski glavar stoterih milijonov Kitajcev, je moral pebegniti. — Bival je v Tashi-lumpu, kjer je sedež vseh budističnih poglavarjev.

Nadavno je iz Kalkute v Indiji dospela vest, da je moral pebegniti poglavar kitajskih budistov, Dalai-lama, ki je imel nad sto in sto milijoni Kitajcev takšno oblast, kakršno ima papež nad kristijani.

Že več stoletij ni bilo med Kitajci nobene velike in dalekosežne verske prekucije, ki bi se lahko primerjala s pobegom Dalai-lame. Zato je Evropa sprejela poročilo o pobegu s skrajno rezervno. Šele polagoma so se vesti potrdile. Sedaj je jasno, da je moral Dalai-lama ostaviti samostan radi pobune menihov, ki so vrhovnemu svečniku postavili po robu.

Dalai-lama je bival v Tashi-lumpu, kjer je sedež vseh budističnih verskih poglavarjev. Vlada je okoli dvajset let. Svojo oblast je delil s Pan-čen-rimpo-čejem, ki mu je po svojem svečeniškem stališču enakoveren. Zadržaja leta pa je prišlo med obema do ostre borbe, ki je končala s porazom Dalai-lame, zoper katerega so se uprli menihi.

Na svoje visoko mesto je dospel pobegli vrhovni poglavar po zelo čudnem naključju. Ko je njegov prednik ležal na smrtni postelji, je izjavil menihom v samostanu, da mu bo sledil deček, ki ga bo rodila gluha mati v uri njegove smrti. Takoj so se razkopirali menihi po ozemlju svojih vernikov in začeli iskati napovedano dete. Po dveh dneh so našli v hiši nekega kitajskega tečaka dojenčka, katerega je rodila gluha mati pred 48 urami. Vzeli so dete s seboj, ga negovali in odgojili ter ga pozneje posadili na prestol.

Budisti svojega vrhovnega svečenika zelo spoštujejo in časte, ker ga smatrajo za inkarnacijo Bude. Morali so biti že zelo hudi vzroki, da je prišlo med budističnimi menihi do pobune, ki je prisilila Dalai-lamo k pobegu. Tudi ta je bil zelo težaven in budistični papež je ušel po čudnem naključju. Predno je prestopil angleško ozemlje, so ga namreč ujele. Na vprašanje kdo je, je dejal, da je višji državni uradnik v Tibetu ter predložil ponarejene dokumente. Nakana se je posrečila. Dalai-lama je bil kmalu nato na angleških tleh, kjer ga njegovi nasprotniki niso smeli več zasledovati, ker bi sicer izzvali konflikt z britanskimi kolonialnimi oblastmi.

Rusija pred veliko poplavo.

Po vesteh iz Moskve in Harkova preti spomladi vsej Ukrajini velika poplava. Zato je ukrajinski centralni odbor odredil mobilizacijo vseh moških proti tej nevarnosti. Bregove prestopi zlasti reka Dnjeper. V Kijevu pričakujejo poplavo kakršne doslej še ni bilo. Ukrajinske železniške proge so zasute s snegom, ki je na nekaterih krajih nad 6 metrov visok. Tega snega seveda delavec ne morejo odstraniti in prebivalstvo je prisiljeno čakati, da se stopi pod pritiskom solnčnih žarkov.

Dvojboj levinje z bikom.

Nek potopis iz Mairsorja opisuje hud dvojboj, ki se je vršil med neko levinjo in bikom. Po vseh domnevah je napadla levinja bika, ki se je pasel in med obema je prišlo do strašnega boja na življenje in smrt, ker se je prvi naskok levinji najbrž ponesrečil. Bika so našli vsega izmučenega pod nekim drevesom. Njegov desni rog je bil ves krvav; biku je manjkala polovica repa. Nekaj kilometrov vstran so našli mrtvo levinjo. Njeno truplo je bilo silno razmesarjeno. Bik je najbrž vrgel levinjo z rogovi s strašansko silo v drevo, dokler ni levinja omagala.

Kako sem postal bolgarski špijon?

Dr. T. M.

Kot dobrovoljec sem imel dovolj sebnosti (telovnike)! Kje vse prilike, da sem spoznal in vzljubil to dobitno? "Same napravimo, saj imamo vse doma. A odkod ste, da tega ne veste?" "Slovenec sva. Veste kje je Slovenija?" "Pa znamo, kako ne!" se samozavestno odreže mlad kmet. Tam kjer so Lahi (Ramani)." "Ni res, to so Prečani. Svabi ni nikakega drevja. Mi pa si moramo kupovati drva za drage novce. Imamo pa zato dovolj sadja in vina. Pogled na brdo okrog brate, same vinograde vidiš. Vinska kapljica je to, da nikjer boljše!"

Tako govorimo dalje prijateljsko in domače. Ko govede le ni in ni, hočeva naprej. Tu pa čujeva za sabo mrk glas: "Čekajte, pokažite legitimacijo!" Ozreva se in opaziva moža srednjih let, dosti visoke postave, ki se bliža počasi naši skupini. Mladina mu napravi pot in on pristopijo k nam. Človek temnega obraza je, mrkega pogleda, z zavihanimi brki, v temnorjavni kmečki obleki, šaburo (kožuhovinasto kapo) na glavi. Kakšno nasprotje med njegovim mrko prikaznijo in smejočo se mladino okrog nas!

"Pokažite mi legitimacijo!" se oglašuje enkrat. "A kdo ste, da zahtevate od našo legitimacijo? S kakšno pravico?" vpraša prijatelj. "Čuti čete." Vse okrog naju tiho in pričakuje kaj bo. Nihče nama ne odgovori, ko vprašava kdo je možak. Prijatelj mu pokaže železniško legitimacijo za državne uradnike s malo. Zda je boljše. Pišem domov — in pokaže na papir pred sabo — ker v kasarni nimam mi-ru.

Iskreno se poslovliva in ga pre-pričava s sladkim mislim na dom. Pa se vije po klanec navzgor. Burja se vije v naju z vso silo, in zavijava si ovratnike, potlačiva klobuke in jo mahava naprej. Prekrasen pogled se nama odpira na Niš in okolico. Mesto je obširno in prestrano; morda večje od Ljubljane, a seveda je ogromna večina hiš priličnih, endružinskih. Obdan je s hribi, na žalost z golimi. Tam na jugovzhodu se dviga s snegom pokrit greben Suve planine. Na zapadu pod nama se vije Morava, na obeh straneh stoji male vasice sredi drevja. Spustiva se navzdol.

V kratkem času sva pri prvi vasi. Male hišice, zgrajene iz lesa in blata, se skrivajo med sadnim drevjem, med katerim prevladujejo slive. Že od daleč opaziva sredi vasi gručo ljudi, slišiva vrisk in petje. Srbska pustna nedelja je danes. Zadnji dan pred postom, ki se prične v ponedeljek in ki ga drže baje v tukajšnji okolici zelo strogo. Dekleta in žene so v pestrih narodnih nošah, moški v temnorjavni obleki s pisanimi nogavicami in opankami in seveda z neizogibno šajkačo na glavi.

Pristopiva in pozdraviva: "Zašto ne igrate?" "Čakamo na muzikante," se odzove nekdo iz gruč. Obstopi naju kopa deklet in mladih fantov, ki naju ogledujejo radovedno in vprašujoče. Spustiva se v pogovor. Najbližje deklico vprašam, zakaj imajo nekatere na glavi s evetjem okrašene rute, a druge ne.

"E to niso več devojke, to so mlade žene, me smo še proste, pa ne nosimo ničesar."

"Kako lepe obleke imate, po-

sebnosti (telovnike)! Kje vse prilike, da sem spoznal in vzljubil to dobitno?"

"Same napravimo, saj imamo vse doma. A odkod ste, da tega ne veste?"

"Slovenec sva. Veste kje je Slovenija?"

"Pa znamo, kako ne!"

se samozavestno odreže mlad kmet.

Tam kjer so Lahi (Ramani)."

"Ni res, to so Prečani. Svabi ni nikakega drevja. Mi pa si moramo kupovati drva za drage novce. Imamo pa zato dovolj sadja in vina. Pogled na brdo okrog brate, same vinograde vidiš. Vinska kapljica je to, da nikjer boljše!"

Tako govorimo dalje prijateljsko in domače. Ko govede le ni in ni, hočeva naprej. Tu pa čujeva za sabo mrk glas: "Čekajte, pokažite legitimacijo!"

Ozreva se in opaziva moža srednjih let, dosti visoke postave, ki se bliža počasi naši skupini. Mladina mu napravi pot in on pristopijo k nam. Človek temnega obraza je, mrkega pogleda, z zavihanimi brki, v temnorjavni kmečki obleki, šaburo (kožuhovinasto kapo) na glavi. Kakšno nasprotje med njegovim mrko prikaznijo in smejočo se mladino okrog nas!

"Pokažite mi legitimacijo!" se oglašuje enkrat. "A kdo ste, da zahtevate od našo legitimacijo? S kakšno pravico?" vpraša prijatelj. "Čuti čete."

Vse okrog naju tiho in pričakuje kaj bo. Nihče nama ne odgovori, ko vprašava kdo je možak. Prijatelj mu pokaže železniško legitimacijo za državne uradnike s malo. Zda je boljše. Pišem domov — in pokaže na papir pred sabo — ker v kasarni nimam mi-ru.

Iskreno se poslovliva in ga pre-pričava s sladkim mislim na dom. Pa se vije po klanec navzgor. Burja se vije v naju z vso silo, in zavijava si ovratnike, potlačiva klobuke in jo mahava naprej. Prekrasen pogled se nama odpira na Niš in okolico. Mesto je obširno in prestrano; morda večje od Ljubljane, a seveda je ogromna večina hiš priličnih, endružinskih. Obdan je s hribi, na žalost z golimi. Tam na jugovzhodu se dviga s snegom pokrit greben Suve planine. Na zapadu pod nama se vije Morava, na obeh straneh stoji male vasice sredi drevja. Spustiva se navzdol.

V kratkem času sva pri prvi vasi. Male hišice, zgrajene iz lesa in blata, se skrivajo med sadnim drevjem, med katerim prevladujejo slive. Že od daleč opaziva sredi vasi gručo ljudi, slišiva vrisk in petje. Srbska pustna nedelja je danes. Zadnji dan pred postom, ki se prične v ponedeljek in ki ga drže baje v tukajšnji okolici zelo strogo. Dekleta in žene so v pestrih narodnih nošah, moški v temnorjavni obleki s pisanimi nogavicami in opankami in seveda z neizogibno šajkačo na glavi.

Pristopiva in pozdraviva: "Zašto ne igrate?"

"Čakamo na muzikante," se odzove nekdo iz gruč. Obstopi naju kopa deklet in mladih fantov, ki naju ogledujejo radovedno in vprašujoče. Spustiva se v pogovor. Najbližje deklico vprašam, zakaj imajo nekatere na glavi s evetjem okrašene rute, a druge ne.

"E to niso več devojke, to so mlade žene, me smo še proste, pa ne nosimo ničesar."

"Kako lepe obleke imate, po-

sebnosti (telovnike)! Kje vse prilike, da sem spoznal in vzljubil to dobitno?"

"Same napravimo, saj imamo vse doma. A odkod ste, da tega ne veste?"

"Slovenec sva. Veste kje je Slovenija?"

"Pa znamo, kako ne!"

se samozavestno odreže mlad kmet.

Tam kjer so Lahi (Ramani)."

"Ni res, to so Prečani. Svabi ni nikakega drevja. Mi pa si moramo kupovati drva za drage novce. Imamo pa zato dovolj sadja in vina. Pogled na brdo okrog brate, same vinograde vidiš. Vinska kapljica je to, da nikjer boljše!"

Tako govorimo dalje prijateljsko in domače. Ko govede le ni in ni, hočeva naprej. Tu pa čujeva za sabo mrk glas: "Čekajte, pokažite legitimacijo!"

Ozreva se in opaziva moža srednjih let, dosti visoke postave, ki se bliža počasi naši skupini. Mladina mu napravi pot in on pristopijo k nam. Človek temnega obraza je, mrkega pogleda, z zavihanimi brki, v temnorjavni kmečki obleki, šaburo (kožuhovinasto kapo) na glavi. Kakšno nasprotje med njegovim mrko prikaznijo in smejočo se mladino okrog nas!

"Pokažite mi legitimacijo!" se oglašuje enkrat. "A kdo ste, da zahtevate od našo legitimacijo? S kakšno pravico?" vpraša prijatelj. "Čuti čete."

Vse okrog naju tiho in pričakuje kaj bo. Nihče nama ne odgovori, ko vprašava kdo je možak. Prijatelj mu pokaže železniško legitimacijo za državne uradnike s malo. Zda je boljše. Pišem domov — in pokaže na papir pred sabo — ker v kasarni nimam mi-ru.

Iskreno se poslovliva in ga pre-pričava s sladkim mislim na dom. Pa se vije po klanec navzgor. Burja se vije v naju z vso silo, in zavijava si ovratnike, potlačiva klobuke in jo mahava naprej. Prekrasen pogled se nama odpira na Niš in okolico. Mesto je obširno in prestrano; morda večje od Ljubljane, a seveda je ogromna večina hiš priličnih, endružinskih. Obdan je s hribi, na žalost z golimi. Tam na jugovzhodu se dviga s snegom pokrit greben Suve planine. Na zapadu pod nama se vije Morava, na obeh straneh stoji male vasice sredi drevja. Spustiva se navzdol.

V kratkem času sva pri prvi vasi. Male hišice, zgrajene iz lesa in blata, se skrivajo med sadnim drevjem, med katerim prevladujejo slive. Že od daleč opaziva sredi vasi gručo ljudi, slišiva vrisk in petje. Srbska pustna nedelja je danes. Zadnji dan pred postom, ki se prične v ponedeljek in ki ga drže baje v tukajšnji okolici zelo strogo. Dekleta in žene so v pestrih narodnih nošah, moški v temnorjavni obleki s pisanimi nogavicami in opankami in seveda z neizogibno šajkačo na glavi.

Pristopiva in pozdraviva: "Zašto ne igrate?"

"Čakamo na muzikante," se odzove nekdo iz gruč. Obstopi naju kopa deklet in mladih fantov, ki naju ogledujejo radovedno in vprašujoče. Spustiva se v pogovor. Najbližje deklico vprašam, zakaj imajo nekatere na glavi s evetjem okrašene rute, a druge ne.

"E to niso več devojke, to so mlade žene, me smo še proste, pa ne nosimo ničesar."

"Kako lepe obleke imate, po-

sebnosti (telovnike)! Kje vse prilike, da sem spoznal in vzljubil to dobitno?"

"Same napravimo, saj imamo vse doma. A odkod ste, da tega ne veste?"

"Slovenec sva. Veste kje je Slovenija?"

"Pa znamo, kako ne!"

se samozavestno odreže mlad kmet.

Tam kjer so Lahi (Ramani)."

"Ni res, to so Prečani. Svabi ni nikakega drevja. Mi pa si moramo kupovati drva za drage novce. Imamo pa zato dovolj sadja in vina. Pogled na brdo okrog brate, same vinograde vidiš. Vinska kapljica je to, da nikjer boljše!"

Tako govorimo dalje prijateljsko in domače. Ko govede le ni in ni, hočeva naprej. Tu pa čujeva za sabo mrk glas: "Čekajte, pokažite legitimacijo!"

Ozreva se in opaziva moža srednjih let, dosti visoke postave, ki se bliža počasi naši skupini. Mladina mu napravi pot in on pristopijo k nam. Človek temnega obraza je, mrkega pogleda, z zavihanimi brki, v temnorjavni kmečki obleki, šaburo (kožuhovinasto kapo) na glavi. Kakšno nasprotje med njegovim mrko prikaznijo in smejočo se mladino okrog nas!

"Pokažite mi legitimacijo!" se oglašuje enkrat. "A kdo ste, da zahtevate od našo legitimacijo? S kakšno pravico?" vpraša prijatelj. "Čuti čete."

Vse okrog naju tiho in pričakuje kaj bo. Nihče nama ne odgovori, ko vprašava kdo je možak. Prijatelj mu pokaže železniško legitimacijo za državne uradnike s malo. Zda je boljše. Pišem domov — in pokaže na papir pred sabo — ker v kasarni nimam mi-ru.

Iskreno se poslovliva in ga pre-pričava s sladkim mislim na dom. Pa se vije po klanec navzgor. Burja se vije v naju z vso silo, in zavijava si ovratnike, potlačiva klobuke in jo mahava naprej. Prekrasen pogled se nama odpira na Niš in okolico. Mesto je obširno in prestrano; morda večje od Ljubljane, a seveda je ogromna večina hiš priličnih, endružinskih. Obdan je s hribi, na žalost z golimi. Tam na jugovzhodu se dviga s snegom pokrit greben Suve planine. Na zapadu pod nama se vije Morava, na obeh straneh stoji male vasice sredi drevja. Spustiva se navzdol.

V kratkem času sva pri prvi vasi. Male hišice, zgrajene iz lesa in blata, se skrivajo med sadnim drevjem, med katerim prevladujejo slive. Že od daleč opaziva sredi vasi gručo ljudi, slišiva vrisk in petje. Srbska pustna nedelja je danes. Zadnji dan pred postom, ki se prične v ponedeljek in ki ga drže baje v tukajšnji okolici zelo strogo. Dekleta in žene so v pestrih narodnih nošah, moški v temnorjavni obleki s pisanimi nogavicami in opankami in seveda z neizogibno šajkačo na glavi.

Pristopiva in pozdraviva: "Zašto ne igrate?"

"Čakamo na muzikante," se odzove nekdo iz gruč. Obstopi naju kopa deklet in mladih fantov, ki naju ogledujejo radovedno in vprašujoče. Spustiva se v pogovor. Najbližje deklico vprašam, zakaj imajo nekatere na glavi s evetjem okrašene rute, a druge ne.

"E to niso več devojke, to so mlade žene, me smo še proste, pa ne nosimo ničesar."

"Kako lepe obleke imate, po-

sebnosti (telovnike)! Kje vse prilike, da sem spoznal in vzljubil to dobitno?"

"Same napravimo, saj imamo vse doma. A odkod ste, da tega ne veste?"

"Slovenec sva. Veste kje je Slovenija?"

"Pa znamo, kako ne!"

se samozavestno odreže mlad kmet.

Tam kjer so Lahi (Ramani)."

"Ni res, to so Prečani. Svabi ni nikakega drevja. Mi pa si moramo kupovati drva za drage novce. Imamo pa zato dovolj sadja in vina. Pogled na brdo okrog brate, same vinograde vidiš. Vinska kapljica je to, da nikjer boljše!"

Tako govorimo dalje prijateljsko in domače. Ko govede le ni in ni, hočeva naprej. Tu pa čujeva za sabo mrk glas: "Čekajte, pokažite legitimacijo!"

Ozreva se in opaziva moža srednjih let, dosti visoke postave, ki se bliža počasi naši skupini. Mladina mu napravi pot in on pristopijo k nam. Človek temnega obraza je, mrkega pogleda, z zavihanimi brki, v temnorjavni kmečki obleki, šaburo (kožuhovinasto kapo) na glavi. Kakšno nasprotje med njegovim mrko prikaznijo in smejočo se mladino okrog nas!

"Pokažite mi legitimacijo!" se oglašuje enkrat. "A kdo ste, da zahtevate od našo legitimacijo? S kakšno pravico?" vpraša prijatelj. "Čuti čete."

Vse okrog naju tiho in pričakuje kaj bo. Nihče nama ne odgovori, ko vprašava kdo je možak. Prijatelj mu pokaže železniško legitimacijo za državne uradnike s malo. Zda je boljše. Pišem domov — in pokaže na papir pred sabo — ker v kasarni nimam mi-ru.

Iskreno se poslovliva in ga pre-pričava s sladkim mislim na dom. Pa se vije po klanec navzgor. Burja se vije v naju z vso silo, in zavijava si ovratnike, potlačiva klobuke in jo mahava naprej. Prekrasen pogled se nama odpira na Niš in okolico. Mesto je obširno in prestrano; morda večje od Ljubljane, a seveda je ogromna večina hiš priličnih, endružinskih. Obdan je s hribi, na žalost z golimi. Tam na jugovzhodu se dviga s snegom pokrit greben Suve planine. Na zapadu pod nama se vije Morava, na obeh straneh stoji male vasice sredi drevja. Spustiva se navzdol.

V kratkem času sva pri prvi vasi. Male hišice, zgrajene iz lesa in blata, se skrivajo med sadnim drevjem, med katerim prevladujejo slive. Že od daleč opaziva sredi vasi gručo ljudi, slišiva vrisk in petje. Srbska pustna nedelja je danes. Zadnji dan pred postom, ki se prične v ponedeljek in ki ga drže baje v tukajšnji okolici zelo strogo. Dekleta in žene so v pestrih narodnih nošah, moški v temnorjavni obleki s pisanimi nogavicami in opankami in seveda z neizogibno šajkačo na glavi.

Pristopiva in pozdraviva: "Zašto ne igrate?"

"Čakamo na muzikante," se odzove nekdo iz gruč. Obstopi naju kopa deklet in mladih fantov, ki naju ogledujejo radovedno in vprašujoče. Spustiva se v pogovor. Najbližje deklico vprašam, zakaj imajo nekatere na glavi s evetjem okrašene rute, a druge ne.

"E to niso več devojke, to so mlade žene, me smo še proste, pa ne nosimo ničesar."

"Kako lepe obleke imate, po-

Novice iz Slovenije.

Dvojni umor v Družinski vasi.

Iz Novega mesta poročajo: Vse mesto je bilo dne 24. marca pod vtisom strahovitega dvojnega umora, ki se je zgodil v noči od nedelje na ponedeljek (24. marca) v Družinski vasi pri Beli cerkvi. Zjutraj so namreč našli posestnika Janca Ramuta mladšega umorjenega pred njegovo hišo, njegovo ženo pa mrtvo v hiši. Preiskava še ni dala točnega sledu za storilca, čeprav so jim orožniki že na sledu. Iz predzveljavanja rodbine Ramut je znano, da odnosaji med očetom in sinom niso bili najboljši. Slabši so se od leta do leta in se polagoma tako poslabšali, da se je stari Ramut približno pred 4. leti izselil iz hiše in šel k svoji hčerki v vas Čadče pri Sv. Jerneju. Večkrat je pravil, da stvar ne bo dobro končala. Mladi Ramut se je mudil še v nedeljo zvečer v neki kčmi v Beli cerkvi. Kaj se je zgodilo pozneje in kako je prišlo do grozne tragedije, o tem si vesti še nasprotujejo. Razširjene so najrazličnejše verzije. Janca Ramuta so našli 24. marca zjutraj v njegovem skednju mrtvega, z razbito glavo in v veliki mlaki krvi, njegovo ženo pa v hiši, vso okrvavljeno na tleh. Ne srečnica je bila že v visokem stanju nosečnosti. O dogodku je bila takoj obveščena žandarmerija, ki je odredila obsežne poizvedbe.

Nadalje poročajo o tem iz Novega mesta z dne 26. marca: Strahoviti umor v Družinski vasi pri Beli cerkvi še vedno ni pojasnjen. Preiskava je zelo otežena, ker na kraju umora, radi deževnega vremena, ki je vladalo takrat, ni bilo nobenih sledov človeških stopinj. Med ljudstvom se razširja sicer govorica, da sta povzročitelja umora Janca Ramuta ml. in njegove žene Urše stara dva Ramuta, vendar pa to še ni dokazano. Dne 24. marca se je podala na lice mesta sodna komisija pod vodstvom preiskovalnega sodnika Viktorja Kobeta in avskutanta Stukelja kot zapisnikarja ter zdravnikov dr. Gregorčiča in Ign. Pavliča. Komisija je našla pred hišo v Družinski vasi, ki stoji na samotnem kraju, umorjenega Janca Ramuta ml. v bližini hleva, ležečega na trebuhu. Na glavi je imel veliko zavoječo rano in še dve manjši rani. Obličje je bilo umazano v sprednje hlače in srajce, na eni nogi pa je imel vopato. Zadaj za hlevom, na gornji strani, so našli mlako krvi in potem v nekaj presledkih še nekaj sledov krvi in Ramutovo copato. Iz tega se more sklepati, da je dobil umorjenec na določnem kraju prvi udarec in se je zgrudil na mesto, kjer so ga našli. Sledov človeških stopinj ni bilo nobenih, ker je ponoči deževal in je bržčas dež vse izpral. Še groznejši pogled pa se je nudil komisiji v Ramutovi hiši, kjer so našli njegovo ženo Uršo ubito. Ležala je v veliki mlaki krvi. V sobi, ki se je obenem uporabljala kot kuhinja, so bile okropljene vse stene, štedilnik in tudi vsa kuhinjska posoda. Ubita Urša je ležala v sami senci ter je imela na glavi več poškodb. Bila je že osmi mesec v blagoslovljenem stanju in so pri obdukciji izrezali iz nje popolnoma znošen plod moškega spola. Mlada dva ubita sta živela v večnem prepriju z meževimi stariši, ki se se potem, ko so izrečeli sinu pestovno, pred kratkim izselili v hčer v Dobravo. Nedavno tega sta imela večjo pravdo in gre zato ljudski glas, da sta najbrže stara dva povzročitelja strahovitega umora, posebno, ker sta hotela sedaj naperiti tožbo radi neveljavnosti obstoja izročilne pogodbe. Orožništvo je aretiralo dosedaj stare Janca Ramuta in njegovega svaka. Če pa so aretiranci v resnici v zvezi z umorom, bo dognala sodna preiskava, si se skrbno nadaljuje. Ljudstvo je zelo razburjeno radi strahovitega dogodka in to tembolj, ker ni nobenih sledov, zakaj, kako in pri kom se je izvršil umor. Poleg Janca Ramuta je ležala samo krvava ročica, s katero sta bila domnevno oba umorjena.

"In vi?" se zopet obrne k meni. Malo se je že izpremenil, začel naju je vikati. Pokažem mu legitimacijo vojaške oblasti. Čita jo počasi. "Ne velja. Zakaj ni pisana v cirilici in srbski, zakaj Ljubljana in ne Beograd?"

Tolmačiva mu, da sva Slovenca, a nič ne pomaga. Župan nič ne govori, temno gleda pred sebe in prenišljuje. Vidi se mu na obrazu, da je v dvomu, ako misva morda vendarle bolgarska ogleduha. Pokažem mu še par dokumentov, a brez uspeha.

"Moram vaju zadržati tu, ali pa vaju poslati s stražo v Niš."

Bal sem se, da tovariš ne bi mogel pravočasno odgovoriti, ako naju zadrži preko noči v vasi, zato sem zahteval da naju pošlje čimprej v Niš, čeprav z žandariji.

"Piši!" se obrne k mlademu fantu, ki sedi poleg njega. "Poglavaru sreza niskog!"

In počasi kakor se spodobijo županovi časti nerekuje sprovidni list. Ko konča, vzame akt v roke, ga prečita, nekaj popravi, se lepo podpisuje, ga vtakne v kuverto in apečati.

"Pozovi dva človeka, da jih odvedeta!" zapove dečku.

"Pušita?" In nama ponudi cigarete.

Zopet mu govoriva k sreči, pripovedujeva mu o naši skupni državi. Mnogo bolj prijazen je, a še vedno nezaupen in v dvomu. Očitno se boji prevelike odgovornosti, ako bi naju izpustil, pa bi se pozneje izkazalo, da sva bila vendarle ogleduha! V tem prideta dva kmeta. Nekaj se izgovarjata, a nič ne pomaga. "Ne govorita, hajdita!" In kmeta molčita. Župan ima dobro disciplino v vasi. Dvigne se tudi midva. Župan nama poda roko in se nama pol prijazno pol ironično nasmeje: "Srečan put! Pridita še, samo z objavo, pisano v cirilici, potrjeno v Nišu ali Beogradu, pa mi bosta dobrodošla gosta!"

"Hvala lepa!" se mu nasmejeva. Nič več ne govorim, molče naju spremi iz hiše. Priznam moram, da mi je imponiral njegov mrki, a dostojni nastop. Ves čas ni izustil psovke, niti česa drugega, kar bi naju žalilo. Najina spremljevalca imate neke okovane palice. Eden izmed kmetov opazi najin pogled, se nasmeji in zamahne s palico po zraku: "To je za volkove, ni izključeno, da jih v noči srečamo."

Odpravimo se v temo in burjo. Spremljevalca nista videti nič več nezaupna in živahno se pomenkujeta. Predno smo se nadejali, smo bili v uro oddaljenem Nišu. Sama kaževa pot na srezko glavarstvo, kjer se prijateljsko poslovimo. Stopiva v pisarno. Službojoči uradnik pregleda dokumente, jih seveda takoj potrdi in naju odsvoli. Ta hip pa pristopi orožniški narednik, ki naju je že ves čas pozorno ogledoval.

"Ne mere" (ni mogoče)! pravi. Ako je predsednik občine papisal, da sta sumljiva, je treba najti človeka v Nišu, ki ju pozna. Kaj mislite, to je vendar silna moralna odgovornost!" Nasmeheva se njegovim pojmom o morali, a nič ne pomaga. Pisar se mora ukloniti orožniku. Povem ime svojega šefa in orožnik ga gre iskat. K sreči ga dobi doma, v četrto ure je v pisarni in naju oprosti iz komičnega položaja, ki pa bi utegnil postati prav neprijeten, ako bi naju bili prišli v kaki planinski vasi daleč proč od Niša.

Tako je končal najin prvi poskušajo ogledati si srbsko selo. V slabo voljo naju vseeno ni spravil, in sklenila sva porabiti prvo priliko, ga greva med ljudi, jih spoznavajo jim daja priliko, da spoznavajo tudi oni nas. Mnogo dela in medsebojnega spoznavanja bo še treba, da izgine to nesrečno nezaupanje.

K IGRI "DESETI BRAT", ki se privodi v Kranjsko-Slovenskem Domu na Butler in 57. cesti v Pittsburghu, Pa., 20. aprila t. l. Začetek ob 7.30 zvečer. Čisti dobiček od srečk za žepno uro in vstop k igri je namenjen za cerkveno blaginjo. Vljudno se prosimo, da občinstvo k obliži nedeležni. Na svidenje v nedeljo 20. apr.

Roparski umor pri Krašnji; berač umoril posestnika.

V gozdu pod Limbarsko goro nad vasjo Spod. Ioke pri Krašnji je bil izvršen strahovit zločin nad posestnikom Jero Sever. Vulgo Katernica iz Spod. Savelj pri Ježici. Truplo omenjene so našli v soboto 22. marca in sicer je bila umorje-

na. Sam je padel takoj na berača Jurska z Ježice, ki je bil s pokoj-

nico znan že dolgo časa. Berač Jurje je bil splošno znana figura in veljal je na Ježici za sila po božnega človeka. S praznimi vražami je sleparil lahkovorne ljudi, kateri so mu seveda šli na lim, in dobival je vedno velike miloščine. Njegova zunanost je bila zelo častljiva in znal se je prikupiti ljudem. Tako se je zgodilo da ga je spoznala tudi Katernica. Jurje je večkrat zahajal k njej, in posestnica mu je potočila da gre njeno gospodarstvo rakovo pot in da ji je poginilo že več živine. Ne srečnica je trdno verovala, da je moral nekdo njeno hišo preleteti. Še bolj jo je v tej veri utrdil berač Jurje, ki je izjavil, da je njena hiša "zacoprana". Rekel ji je, da lahko odžene "copernike" od hiše in je Katernici nasvetoval več receptov, tako na primer da naj da dva kilograma mesa dvema psoma, katere naj potem poginula pokopije, ter druge slične vraže. Lahkoverna žena je seveda izpolnila te nasvete. Nato je berač izjavil od nje 10.000 kron, da jih potrebuje v "sveto namene", ker le na ta način bo njena živina rešena "zacoprana". Katernica si je na Ježici izposodila omenjeno sveto in jo izročila beraču. Tudi obliko svojega pokojnega moža, ki je umrl po prevratu, mu je izročila, ker je berač izjavil, da odnese "požegnati" v Moravce. Z obleko se ni vrnil, pač pa je Katernici izjavil, da je obleka shranjena pri župniku v Moravcih in da jo bosta šla skupaj iskat, pri čemer bosta opolnoči na pokopališču v Krašnji nakopala mrtvaških kosti. In žena, ki je v svoji naivnosti verjela beraču vse, je res odšla z njim v Moravce. Odšla sta v četrtek 20. marca. Se predno sta odšla, je bil berač celo noč pri Katernici, molil je, prižigal sveče in poravnal ceremonijah je odšel pred hišo, kjer je izkopal izpod praga hleva kup kosti in steklenice vode, katere predmete je prejšnji zrakopal, da je tem lažje prevajal ženico, češ, da je sedaj očitno dokazana zadržanost njene živine. Zgodaj zjutraj sta nato odšla proti Moravcem. Katernica je pravila sosedom, da gre v Krašnje živino kupovat. Ni se več pojavila. V gozdu pod Limbarsko goro je berač nič hudega slučajno ženo napadel, udaril večkrat s kolo po glavi in jo ubil. Nato je je oropal in pokobil. Baje je imela Katernica pri sebi 30.000 kron denarja, katerega pri njej niso našli. Truplo umorjene so našli v soboto 22. marca. Pokojnica je bila, kot že omenjeno, vdova in mati štirih otrok. Za beračem Jurkom je bila izdana takoj tirnica. Zanj dajo so ga izsledili v Prevojah, v hiši, kjer je vedno bival. Ležal je za pečo in spal. Trdovratno se je upiral aretaciji in je zanihal vse krevde na umoru. Domačini iz hiše so izpovedali, da je prišel nedejno noč, ko je bila Katernica umorjena, šele pozno zjutraj domov. Zagotovo in zanesljivo pa je bilo, da je bil pri aretaciji popo-

loma sveže obrt in ostrizen, vendar so otroci umorjene navzlic temu in njem takoj spoznali berača, ki je zahajal k njim v hišo. Berača sta srečala v spremstvu Sever

NESREČNA LJUBEZEN

M. N. — Za "Glas Naroda" poslovenil J. T.

(Nadaljevanje.)

Nehote je jezno namršil obrvi, dočim se je Urška spustila z balustrade, nehote pokleknila predenj ter dvignila roke.

— No, kaj pa to? — je osorno vprašal.

— Sedaj ste me pa že dovolj zmerjali. Obljubljam vam, da bom zopet dobra. Le nikar me ne zmerjati. Vi morate biti strašansko hud človek, ker tako grdo gledate. Vi ste splah čuden človek. Vsi ljudje me imajo radi. Samo vi, samo vi...

Umolnila je, povsila pogled in nadaljevala:

— Saj mi ne zamerite več, kaj ne, ker sem napodila ovec v vaš hlev! Dajte mi roko in bodiva prijateljca. Znanprej bom dobra. Znanprej bom spodobna in fina kot je moja angleška učiteljica.

Ni ji pa dalo, da bi pri tem zafkljivo ne zavijala noska. Grof je premisljeval, kaj naj ji odgovori.

Uveril se je, da je ona popolen otrok. Edinole nekaj bi ji pomagalo. Da jo spravi iz teh razmer, da bo šla nekam, kjer bo dihala drugega zrak, kakor bo brez dvoma postala povsem drugačna ženska.

In grof je zatrdno sklenil, da jo bo brezpogojno spravil odto.

Knez Sobolej je stopil na prag plesne dvorane, ko so plesali zaključni ples.

Neki navdušeni plesalec ga je prijel pod pazduho ter ga odvedel k Leni. Šel je kot v sanjah.

Komaj da sta se ujela z očmi, je odkorakal Sobolej na svoje prejšnje mesto. V prsih ga je tiščalo.

Brez prestanka je pa motril s svojimi naširoko odprtimi očmi mladega dekleta.

Zdela se mu je izpremenjena, razburjena, negotova. In zdela se mu je, da je bila parkrat jako zardela.

Kako tudi ne!

Saj je vendar stal pred njo mož, ki je zaničeval čenar in premožne neveste. Pred njo je stal mož-značaj, ki se ni brigal niti za premoženje, niti za pekolenje. In poleg tega je bil ta mož naravnost vzor moške lepote.

Edinole Sobolej je videl, kako je sledila Lena grofu Altemu z očmi, kako je bilo vse njeno zanimanje le njemu posvečeno, in kako se je ta idealni človek malomarno menil zanjo.

Prijetno in veselo je čeblljal z gospodično Wanringen kot da bi ne bilo mimo nje nobene druge na svetu.

Aranžerji plesa so bili medtem odvezli vsaki dami pripeto cvetje ter pripeli na vsak šopek ime dotičnice.

Nato so vse skupaj pokrili z belim prtem ter povabili plesalec, naj vsak svojo izbere.

Grof Alten je nekaj časa tipal in tipal pod prtom, slednjič pa izvelkel štiripersno deteljičo ter jo izročil aranžerju.

— Čestitam vam, gospod Alten — je vzkliknil slednji — Kdor se poslednjič smeje, se najboljšje smeje. Plesali bosta z gospodično Gropen.

Nekoliko se je zdrznil, potem pa vzel deteljičo ter pristopil k gospodični Leni rekoč:

— Gospodična, to je vaša cvetka, kaj ne? Pri tem je ni gledal v oči ampak je v prvi svoj pogled v zvenelo peresje.

— Da, — je odgovorila Lena. — To je znamenje moje sreče. Toda kot vidite, je moja sreča ovenela.

— Ali ste sami našli to štiripersno deteljičo?

— Da, sama.

— Ne da bi jo iskali?

— Prav nič je nisem iskala.

— E č je tako, jo morate podariti. Stara vera je namreč, da štiripersna deteljiča le v tem slučaju osrečuje.

Lena mu jo je hotela iztrgati. Ponesreči sta jo pa pretrgala na polovico.

Dve peresi sta ostali v njenih rokah.

Ah!

Smeje ga je pogledala rekoč: — Neprostovoljno sem jo razdelila. Odrziva vsak polovico, mogoče bova vseno srečna.

Spoštljivo se ji je priklonil ter spravil v listnico preresi. Zatem je zaplesal žnjo, pa le par korakov. Godba je utihnula. In ko se je poslavljaj, je senea njegovih temnih trepalnic popolnoma zakrivala njegove krasne oči.

Danijel Sobolej je pozorno motri ves ta prizor. Nekaj čudnega se je porodilo v njem. Teško je dihal in se krčevito oprijemal držaja ob stopnicah. Strašna strast, ki se je nabirala leta in leta v njem ter spala v njegovem sren, je izbruhnila na dan z elementarno silo.

Njegove oči so bile podobne očem divje zveri.

— Na njegovih prsih je deteljiča — je mrmral. — Prosto je, no je ne bo vrnil. Toda dobiti jo moram, pa naj me stane ves svet. Če ne drugače s pomočjo krogle.

Po kosilu je poslal gospod Kiras na glavo velikanski slannik ter pozval svojo hčerko z besedami:

— Lovski voz sem dal napreči. Na pristavo sem namenjen. Ali greš z menoj?

— Seveda. Ali naj vzamem puško s seboj?

— Zakaj ne. Mogoče se bo kje splašila jata jerebic in bo kaj plena.

Urška je stekla po stopnicah. Častniki so odšli v svoje sobe, edinole Lonon je prosil gospo Kirasovo, če sme ostati par trenutkov pri nji.

Gospa Kirasova mu je z veseljem dovolila.

Gospa Kiras je bila jako vesela tega pogovora.

Mlademu častniku je pripovedovala o življenju na dvoru, o starih lepih časih, o nepozabnih uricah, ki se ne bodo nikdar več vrnile.

— Saj pravim, to je življenje, — je rekla. — Kako strahovito se je vse izpremenilo. Postala sem žena moža, ki ne da nič za stare sege in običaje, ki skrbi bolj za domače živali kot pa za svojo zunanost. In poleg njega ima hčer, ki ima pobilinske navade ter je taka kot živo srebro.

— Preveč ste bolni, gospa, — je povzel Lonon, — da bi se mogli baviti v vzgojo gospodične hčerke.

— Da, že leta in leta me muči nervozni glavobol. Postala sem ženska brez volje in veselja. Grozno sem razdražljiva. Sama ne vem, kaj bo in kako. Poleg tega je pa tudi Urška še mlada. Vajena je letanja in neumnosti. Sedaj bi bilo prepozno vzgajati jo in jo učiti lepih manir.

Druga plat žene.

F. Šramek. — Poslovenil F. K.

Restavrant žvenketa, kakor velika steklena omara, ki se stresla. Gradič se guglje na svojem stolu. Poleg njega sedi starejša dama in se sklanja k njegovemu ušesu. To je njena mama.

— Ida mi je vse povedala... Strašno rada vas ima... Gradičeve oči zaliva vloga, v obrazu molitev; ustnice mu drhte kakor metulj. Toda le za trenutek. Nevidni krenjli so mu segli na grlo. Ironično šepče:

— Bog ji naj vse poplača, vse poplača... Ida se zabava z zelo lepim gošpodom; njen smeh se razliva kakor vroč studenček krvi.

Gradič menda vidi vse, toda njegovo stališče... je zelo liberalno.

Vojaška godba bije skozi dvorano kakor pekoče božanje nad občutljivim, živosebnim morjem.

Žene vspenjačo nepokoju grla kakor božanje; plesni ritmi vrtovih.

Starejša dama se zopet sklanja h Gradiču; njen korset je zakrjipal. Gradič se je lojalno nasmehnil. A, he, milostljiva gospa mu vidi v dušo; poljubljam roko... poljubljam roko...

In milostljiva gospa dovoli — naenkrat bi tako rad trenil z njo, kakor trčita dva človeka, kadar si zaupata skrivnost... Toda, še prej ji nekaj pove, nekaj, kar ob znanju gotovo z devetimi ključi zaključeno... Eksistiražjo namreč take slepe ulice, ali nekaj podobnega, kar meri naravnost na čelo. In merijo slabi časi, ko šepčemo v uho tako strašno strupene stvari, he, he; toda milostljiva gospa se lahko zanesa, saj se samo zato tako izraža, da bi podal nekaj Parrev... Tako... milostljiva gospa je res dobra, da trka z njim.

Tudi Ida je na tej veseli ladiji in poleg nje sedi zelo lep gospod. Vesela ladija, ki je odrinila od brega.

Brez dvoma se razvije iz narčev ter ladje beneška noč ali kak drugeta, tako srečno improvizirana; nevidno loki božajo kožo žen...

Da, da... Gradič ve prav dobro, kakšen zmisel ima vse to.

Toda indiscretnost ne zagreši nobene; niti če mizo se ne skloni in ne reče Idi na glas, da bi slišeli vsi in tudi oni lep gospod, da bi slišal, da je mogoče v oči vste... od sile neotvorenosti Clement. Ne, hlapec si. He, he, ad vroom hlapec; kozarec ne razbija...

Skratka, zanj ne eksistiražjo take prostaške stvari, kakor je na primer mlaka krvi; če je morda znotraj neke počila cev, če se kakšen studenec v njem razliva kakor vroč, grizoč madež rje, to da tega si že sam posiplje z zaganjem, na tihem brez polietje. Možgane zdrobi v zaganje in posiplje rdečo malo v sebi.

Lestence in veliko zrealo korespondirata med seboj s svetlobnimi izstreki. Gradičeve oči se zadovoljno oslepljajo v njihovem blešku.

Potem ga posili nekakšen smeh, nekakšen poseben smeh, kakor bi potegnil kožo z obličja; lahko bi dejal, da se smejejo njegovi zobje...

Vstane in gre k k sosedni mizi; tam nosi nervozna roka s pomembno bestnostjo pogosto čaša portera k ustom. Na to roko položi Gradič svojo dlan.

— Jirko, baš mi je padel v glavo silno čeden sonet... če ga boš lahko porabil...

Nervozna roka se dobrika čaši portera.

— Fant, nisi za ta svet; moje so žalje, imaš še domisleke... Ljudje postajajo podobni prascem...

Gradič se vrne nazaj k svoji mizi.

Godba boža z valčkovimi melodijami; so na svetu takšne majhne sobice, sobice za dva; baš o teh sobicah prepeva ta nespodobni valček; Gradič se dobro spozna v takšnih stvareh.

In čeden sonet... kakor bi se res zgodilo...

Obrišati si z belim robcem krvavi pot; he, he, to ni krvavi pot,

to je umetniško delo, p. t. publikum in jaz sem velik umetnik, pesnik, čudežen otrok...

Gradič prazni predale nekega prodajalca; znan prodajalec, ki ima v naprsnem žepu takšne obscone fotografije, takšne razposajene in nage stvari; toda sem to odločno ne spada... tu je Ida...

Semkaj odločno ne spada. Kajti tu je Ida.

Nekaj podobnega kakor hostija; imenitje se Ida. In njen učinek, kakor oni od hostije; duši daje novo življenje, novo lilijsko pomlad.

Tudi včeraj je tako dejal; rekel ji je včeraj med prvo in drugo stotino poljubov.

Zaradi teh dvesto poljubov si ne sme seveda ničesar domišljati; v tem je kos življenjske modrosti.

Torej, gospod Gradič ni domišljav.

Pravzaprav je tudi res, da je Ida stvorila veliko neumnost; izgledalo je naravnost verjetno, ko se mu je vrgla v naročje.

Da, niti zaradi tega si ničesar ne domišlja. Temu pravijo življenjska modrost ali tako podobno; v celoti nejasen štadij.

In zdaj sedi tam zelo lep gospod, recimo kolikor mogoče na splošno, zelo lep gospod; toda Gradič pripoveduje sree tako strašne stvari.

Pravzaprav je res menda le to, da pripoveduje lep gospod Idi nekaj takšnega, ob čemur začare včasih obema očmi.

So dogodki, takšni dogodki krvi; mogoče jih včasih pripovedujejo ženam.

Tudi to bi bilo lahko res, da vrti oni lep gospod na prstu prsten s strupenim, zelenim, magnetnim kamnom; kajti Idine oči včasih preveč izražajo željo, ki se hoče veseleti...

Toda, državljani; vsak otrok vam vendar lahko pove...

Gradičev smehljaj je trnjev.

Ne, date, ne govori, kar nič ne ne govori...

Občinstvo poje z godbo refrain pesmi!

In Gradič si misli: Če bi šel ven, zunaj gotovo stoji pod svetiljko stražnik in jaz bi mu dejal: Prijatelj, tam znotraj se godi nekaj strašnega!

In dobri mož bi bil gotovo na vsi moč radoveden.

Zato bi mu dejal: Ne, tam notri se godi nekaj popolnoma naravnega. Toda v moji glavi se je zgodilo nekaj čudnega; poskusite to razumeti. In preskrbite mi kakšen voz...

Kočija se pripelje. Sedem in kričim kočijaž: Deželna blaznija.

Da, čez eno uro napravim tako. Čez eno uro ne bom imel v glavi nobenih možganov več; naravno.

Gradič priznava tudi to; usoda je v celoti usmiljena; celo uro mu še pusti možgane v glavi.

Zdaj lahko še celo uro misli na Ido; lahko jo gleda z očmi, za katerimi sede razumni, trezni možgani.

Ta usta so ga včeraj poljubljala; to samo kot konstatacija. To zato so potrebni trezni, razumni možgani.

Gradič si čez čas šepče: Bože, bože, bože...

Da, možgani! To-le uslugio mi gotovo še izkažete. Glej, stari tovariš, poslednjo uslugio in ničesar več, samo to poslednjo uslugio. Samo to-le premislite in povejte...

Tako zastarelo vprašanje, ki ga ravni svojim možganom; tako naravnost nora vprašanje.

— Ne domišljan si ničesar; toda Ida nas je imela vendarle rada, kajne, stari tovariš?

In Gradič gleda Ido z očmi, v katerih se nekaj drobi, kakor po- hojeno steklo.

— Da je mogoče kaj podobnega — da ne vzdihne v njej niti ena ste- zica, ko so šla tam še včeraj moja hrepenjenja, da so se objela z njimi hrepenenji; da je mogoče, da bi čakal na teh stezeh nekdo na poljube ki niso moji, na krške strasti, ki ni moja...

Ida sloni na stolovem naslonjaču, podobna je kozuhovini, ki jo šegrejo sapice; njene oči obljublajo veliko očem lepega gospoda. In Gradič vidi veliki nemir elega- njenega telesa, dolge dražee tres- ljaje, ki se utrinjajo v njeno na- ročje...

Godba boža zopet z valčkovimi melodijami.

— No povej, stari tovariš, izka- ži mi poslednjo uslugio; takšno nora vprašanje.

Toda možgani ne odgovarjajo in Gradič se sanja nekaj zelo gr- lega. Na ramah mu čepi posoda. In v njej pljuska smeh, kakor u- mazana voda iz močvirja.

Vstane in opeteka se odide; kakor človek, ki je malo okajen. V garderobi mu pomagajo obleči suknjo in se pomembno spogledu- jejo; takšna brezpomembna, po- polnoma brezpomembna opica mu čepi na tilniku.

Nasproti restavrantu stojita dva stražnika...

Zastavi se in nekaj razmišlja; mraz razmetava po zraku bočeče

ROYAL MAIL

po Javali, vladni poštarna zbirnica prve, med NEW YORK IN HAMBURG CHERBOURG IN SOUTHAMPTON "Orita", "Orita", "Orita", "Orita". Ti parniki so novi in moderni v vsakem oziroma najbolj priljubljene potni- kom in glasovite radi komodnosti in — KOMFORTA. Zdrava, točna in obilna hrana se ser- vira vsem potnikom na belo pokritih mizah. Družine, žene in otroci imajo POSEBNO PRAVLJIVOST. Za podrobnosti se obrnite na naše zastopnike v vašem mestu ali na ROYAL MAIL STEAM PACKET CO 26 Broadway, New York

19. aprila: Homeric, Cherbourg; Ausonia, Cherbourg; Pres. Roosevelt, Cherbourg; New Amsterdam, Rotterdam; Rochambeau, Havre.

23. aprila: Paris, Havre; Berengaria, Cherbourg.

26. aprila: Majestic, Cherbourg; Albania, Cherbourg; Pres. Harding, Cherbourg; Orduña, Cherbourg; Cleveland, Hamburg.

29. aprila: Republic, Cherbourg.

3. maja: Leviathan, Cherbourg; Olympic, Cherbourg; Pres. Wilson, Trst; La Savola, Havre; Orduña, Cherbourg.

7. maja: Aquatuna, Cherbourg.

8. maja: Belgeland, Cherbourg.

10. maja: Homeric, Cherbourg; America, Cherbourg.

14. maja: Paris, Havre; Martha Washington, Trst; Berengaria, Cherbourg.

15. aprila: Homeric, Cherbourg; Ausonia, Cherbourg; Pres. Roosevelt, Cherbourg; New Amsterdam, Rotterdam; Rochambeau, Havre.

23. aprila: Paris, Havre; Berengaria, Cherbourg.

26. aprila: Majestic, Cherbourg; Albania, Cherbourg; Pres. Harding, Cherbourg; Orduña, Cherbourg; Cleveland, Hamburg.

29. aprila: Republic, Cherbourg.

3. maja: Leviathan, Cherbourg; Olympic, Cherbourg; Pres. Wilson, Trst; La Savola, Havre; Orduña, Cherbourg.

7. maja: Aquatuna, Cherbourg.

8. maja: Belgeland, Cherbourg.

10. maja: Homeric, Cherbourg; America, Cherbourg.

14. maja: Paris, Havre; Martha Washington, Trst; Berengaria, Cherbourg.

15. aprila: Homeric, Cherbourg; Ausonia, Cherbourg; Pres. Roosevelt, Cherbourg; New Amsterdam, Rotterdam; Rochambeau, Havre.

23. aprila: Paris, Havre; Berengaria, Cherbourg.

26. aprila: Majestic, Cherbourg; Albania, Cherbourg; Pres. Harding, Cherbourg; Orduña, Cherbourg; Cleveland, Hamburg.

29. aprila: Republic, Cherbourg.

3. maja: Leviathan, Cherbourg; Olympic, Cherbourg; Pres. Wilson, Trst; La Savola, Havre; Orduña, Cherbourg.

7. maja: Aquatuna, Cherbourg.

8. maja: Belgeland, Cherbourg.

10. maja: Homeric, Cherbourg; America, Cherbourg.

14. maja: Paris, Havre; Martha Washington, Trst; Berengaria, Cherbourg.

15. aprila: Homeric, Cherbourg; Ausonia, Cherbourg; Pres. Roosevelt, Cherbourg; New Amsterdam, Rotterdam; Rochambeau, Havre.

23. aprila: Paris, Havre; Berengaria, Cherbourg.

26. aprila: Majestic, Cherbourg; Albania, Cherbourg; Pres. Harding, Cherbourg; Orduña, Cherbourg; Cleveland, Hamburg.

29. aprila: Republic, Cherbourg.

3. maja: Leviathan, Cherbourg; Olympic, Cherbourg; Pres. Wilson, Trst; La Savola, Havre; Orduña, Cherbourg.

7. maja: Aquatuna, Cherbourg.

8. maja: Belgeland, Cherbourg.

10. maja: Homeric, Cherbourg; America, Cherbourg.

14. maja: Paris, Havre; Martha Washington, Trst; Berengaria, Cherbourg.

15. aprila: Homeric, Cherbourg; Ausonia, Cherbourg; Pres. Roosevelt, Cherbourg; New Amsterdam, Rotterdam; Rochambeau, Havre.

23. aprila: Paris, Havre; Berengaria, Cherbourg.

26. aprila: Majestic, Cherbourg; Albania, Cherbourg; Pres. Harding, Cherbourg; Orduña, Cherbourg; Cleveland, Hamburg.

29. aprila: Republic, Cherbourg.

3. maja: Leviathan, Cherbourg; Olympic, Cherbourg; Pres. Wilson, Trst; La Savola, Havre; Orduña, Cherbourg.

7. maja: Aquatuna, Cherbourg.

8. maja: Belgeland, Cherbourg.

10. maja: Homeric, Cherbourg; America, Cherbourg.

14. maja: Paris, Havre; Martha Washington, Trst; Berengaria, Cherbourg.

15. aprila: Homeric, Cherbourg; Ausonia, Cherbourg; Pres. Roosevelt, Cherbourg; New Amsterdam, Rotterdam; Rochambeau, Havre.

23. aprila: Paris, Havre; Berengaria, Cherbourg.

26. aprila: Majestic, Cherbourg; Albania, Cherbourg; Pres. Harding, Cherbourg; Orduña, Cherbourg; Cleveland, Hamburg.

29. aprila: Republic, Cherbourg.

3. maja: Leviathan, Cherbourg; Olympic, Cherbourg; Pres. Wilson, Trst; La Savola, Havre; Orduña, Cherbourg.

7. maja: Aquatuna, Cherbourg.

8. maja: Belgeland, Cherbourg.

10. maja: Homeric, Cherbourg; America, Cherbourg.

14. maja: Paris, Havre; Martha Washington, Trst; Berengaria, Cherbourg.

Kretanje parnikov - Shipping News

19. aprila: Homeric, Cherbourg; Ausonia, Cherbourg; Pres. Roosevelt, Cherbourg; New Amsterdam, Rotterdam; Rochambeau, Havre.

23. aprila: Paris, Havre; Berengaria, Cherbourg.

26. aprila: Majestic, Cherbourg; Albania, Cherbourg; Pres. Harding, Cherbourg; Orduña, Cherbourg; Cleveland, Hamburg.

29. aprila: Republic, Cherbourg.

3. maja: Leviathan, Cherbourg; Olympic, Cherbourg; Pres. Wilson, Trst; La Savola, Havre; Orduña, Cherbourg.

7. maja: Aquatuna, Cherbourg.

8. maja: Belgeland, Cherbourg.

10. maja: Homeric, Cherbourg; America, Cherbourg.

14. maja: Paris, Havre; Martha Washington, Trst; Berengaria, Cherbourg.

15. maja: Albert Hallin, Cherbourg in Hamburg; Stuttgart, Bremen.

16. maja: Orca, Cherbourg; Veendam, Bologne; Pres. Roosevelt, Bremen.

17. maja: Majestic, Cherbourg.

21. maja: France, Havre; Mauretania, Cherbourg.

22. maja: Lapland, Cherbourg.

24. maja: Leviathan, Cherbourg; Olympic, Cherbourg; Tyrrhenia, Cherbourg; Colombo, Genoa.

27. maja: Reliance, Cherbourg in Hamburg; York, Bremen.

28. maja: Aquatuna, Cherbourg.

30. maja: America, Genoa.

31. maja: Homeric, Cherbourg; Conte Verde, Genoa; Pres. Harding, Cherbourg.

HITRA POTNIŠKA SLUŽBA

od NEW YORKA do TRSTA

(preko Genova)

Najboljša in najkrajša pot po Sredozem- skem morju z našimi veličastnimi parniki.